

<https://doi.org/10.5817/RPT2022-2-6>

PRÁVNÍ ASPEKTY INTEROPERABILITY SOFTWARE¹

DAVID MYSLIVEC²

ABSTRAKT

Práce se zabývá právními aspekty interoperability software. Interoperability software je dosahováno pomocí rozhraní, které je součástí počítačového programu. Počítačový program spadá pod ochranu autorského práva. Tato práce se zabývá rozsahem autorskopravní ochrany rozhraní a možnostmi přístupu k nechráněným rozhráním. V práci jsou poměřovány zájmy autora na ochranu díla proti zájmům veřejným a navrhnutá řešení, která by vedla k zajištění větší míry interoperability, respektive sdílení informací nezbytných pro její zajištění.

KLÍČOVÁ SLOVA

Interoperabilita, software, počítačový program, rozhraní, API, specifikace, implementace, autorské právo, zpětné inženýrství

ABSTRACT

This work addresses the legal aspects of software interoperability. Interoperability of software is achieved through an interface that is part of a computer program. The computer program is protected by copyright. The work deals with the scope of interface protection and the possibilities of access to unprotected interfaces. It measures the interests of the author in protecting the work against the

¹ Tento článek vychází z autorovy diplomové práce (dostupná z: <https://is.muni.cz/th/sj0p8/>).

² Mgr. David Myslivec je absolventem Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Kontaktní e-mail: 458812@muni.cz.

public interests and proposes solutions that would be able to provide a greater degree of interoperability or sharing the information necessary to ensure it.

KEYWORDS

Interoperability; Software; Computer Program; Interface; Specification; Implementation; Copyright; Reverse Engineering

SEZNAM POJMŮ A ZKRATEK

API	Application Programming Interface
AZ	Zákon č. 121/2000 Sb. Autorský zákon
ECIS	European Committee on Interoperable Systems
EPO	European patent office
EU	European Union
SAGE	Software Action Group for Europe
SCOTUS	The Supreme Court of the United States
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
TRIPS	The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights
WIPO	World Intellectual Property Organization
WPL	World Programming Limited

1. ÚVOD

Cílem tohoto příspěvku je analýza právní ochrany rozhraní a jeho jednotlivých částí, včetně možností zásahu do rozhraní za účelem zachování interoperability počítačových programů. Rozhraní jako takové je prvkem počítačových programů, který je pro dosažení interoperability nezbytný, neboť umožňuje programům zpracovávat informace poskytované jinými počítačovými programy, odpovídat na tyto informace a obecně programy propojovat bez provedení dalších zásadních úprav.³

³ JOHNSON-LAIRD, Andy. *Reverse Engineering of Software: Separating Legal Mythology from Actual Technology*, Software L.J. 1992, vol. V, Issue 2, s. 339.

Rozhraní, které je pro interoperabilitu dvou počítačových programů zásadní, se nazývá API (*Application Programming Interface*). API je definováno jako rozhraní programů, které určuje proceduru a způsob, jakým jsou programem požadovaná data, funkce nebo protokoly volány z druhého programu, respektive jak s těmito daty může druhý program nakládat.⁴ Pomocí API jsou data zpřístupněna pouze v předem určeném rozsahu a volána pouze jasně definovaným způsobem. Díky API je tak umožněno jednomu programu přistupovat k funkcionalitám jiného programu, což vede k jejich efektivní spolupráci. Jednotlivé programy tak mohou být pomocí API tvořeny dílčími subprogramy anebo mohou s dalšími programy snadněji komunikovat. Díky API je tedy možné využít již existující počítačové programy a jejich funkcionality.⁵ Kde je dále v textu příspěvku použit pojem rozhraní, myslí se tím API, není-li uvedeno v konkrétním případě jinak.

Protože je rozhraní součástí počítačového programu, je vhodné nejprve krátce definovat počítačový program. Počítačový program lze chápat jako soubor operací, výpočtů a instrukcí, které provádí počítač k dosažení konkrétního účelu.⁶ Tento soubor instrukcí je počítači obvykle sdělován textovou formou, tzv. zdrojovým kódem. Zdrojový kód je zapisován programátory v jednom z programovacích jazyků, které jsou pro člověka čitelné a umožňují tak s kódem snadněji pracovat. Procesory počítačů však obvykle vykonávají přesně specifikované instrukce na základě strojového kódu, do kterého je zdrojový kód překládán.⁷ Strojový kód je pro člověka v zásadě nečitelný, neboť se jedná o uspořádání čísel v některé z číselných soustav.⁸

⁴ ORENSTEIN, David. Application Programming Interface. In: Computerworld [online]. 2000 [cit. 25. 2. 2021]. Dostupné z: <https://www.computerworld.com/article/2593623/application-programming-interface.html>

⁵ TYSON, Matthew. *What is an API? Application programming interfaces explained*. In: InfoWorld. [online]. 8. 8. 2019 [cit. 25. 2. 2021]. Dostupné z: <https://www.infoworld.com/article/3269878/what-is-an-api-application-programming-interfaces-explained.html>

⁶ Např. § 101 of *Copyright Law of the United States of America (Title 17)*.

⁷ EMMERIK, Michiel. WADDINGTON, Trent. *Using a decompiler for real-world source recovery*. 11th Working Conference on Reverse Engineering, Delft, Netherlands, 2004.

⁸ Typickým příkladem číselné soustavy je např. binární soustava.

Rozhraní je jakožto součást počítačového programu obvykle skryto ve zdrojovém kódu, jehož zápis je chráněn autorským právem. Ochrana počítačových programů je zajisté v určitém rozsahu nezbytná, avšak v případě rozhraní je potřeba zohlednit rovněž jeho specifickou a zájem na jeho zpřístupnění za účelem zachování interoperability, jež umožní rychlejší rozvoj technologií a jejich snazší využívání.⁹

Příspěvek analyzuje právní ochranu rozhraní jakožto prvku počítačového programu, tedy zdali je rozhraní chráněno stejně jako počítačový program nebo je možné jeho volné užití. Pro tyto účely je nejprve vhodné uvést, že se rozhraní skládá ze dvou navzájem propojených prvků. Tzv. *specifikace* rozhraní stanovuje co rozhraní umí, jaký má účel, jak se chová, jaké informace poskytuje, a jaké informace potřebuje k tomu, aby bylo možné propojení s jiným programem. Druhým z prvků je tzv. *implementace*, kterou lze chápat již jako samotný zápis funkcionality rozhraní. Toto dělení je z hlediska ochrany rozhraní a jeho jednotlivých částí stěžejní, neboť ke každému z prvků je nutné s ohledem na autorské právo přistupovat odlišně. Implementace rozhraní je funkční prvek rozhraní, který již zajišťuje samotnou komunikaci (interoperabilitu) mezi programy.¹⁰ Důležité je však zmínit, že implementace rozhraní musí být vytvořena dle informací obsažených ve specifikaci rozhraní, protože právě specifikace určuje, jak mají být rozhraní implementována tak, aby byla umožněna jejich interoperabilita.¹¹ Z toho je zřejmé, že dosáhnou interoperability je možné pouze se znalostí specifikace rozhraní konkrétního programu.

Proto abychom mohli odpovědět na otázku, zdali je rozhraní chráněno autorským zákonem, bude třeba nejprve zodpovědět otázku, zdali je ochra-

⁹ European Commission, Commission staff working document, *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*. Brusel, 2013, s. 3–4.

¹⁰ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 15.

¹¹ MENELL, S. Peter. *Rise of the API Copyright Dead?: An Updated Epitaph for Copyright Protection of Network and Functional Features of Computer Software*. 31 Harvard Journal of Law and Technology 305 (2018), UC Berkeley Public Law Research Paper No. 2893192. In: SSRN Electronic Journal. [online]. 6. 1. 2017 [cit. 12. 2. 2021]. <http://www.ssrn.com/abstract=2893192>, s. 444.

na poskytována specifikaci i implementaci rozhraní či nikoli. V tomto příspěvku dojdeme k názoru, že specifikace rozhraní není autorským zákonem chráněna. Autorským právem nechráněná specifikace však zůstává nadále skryta ve zdrojovém kódu,¹² proto se bude příspěvek rovněž zabývat možnostmi přístupu ke specifikaci rozhraní.

V závěru příspěvku bude obsažena úvaha ohledně možností, jak aktuální právní úpravu vhodně doplnit, případně alternovat jiným právním režimem.

2. INTEROPERABILITA

Palfrey a Gasser chápou interoperabilitu jako: „*schopnost přenášet a vykreslovat užitečná data a další informace napříč systémy, aplikacemi nebo komponenty*“.¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady, 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (dále také jako „směrnice o právní ochraně počítačových programů“) ji definuje jako schopnost vyměňovat si informace a vzájemně tyto vyměňované informace využívat.¹⁴ Toho je dosahováno volbou konkrétní specifikace rozhraní a jejich vzájemnou podobností.¹⁵ Pro interoperabilitu není nutné, aby rozhraní byla stejně implementována. Interoperabilita vyžaduje, aby vyměňované informace byly svým zápisem koncepčně ekvivalentní. Tedy i jiné implementace rozhraní musí mít společnou specifikaci.¹⁶

¹² MCMANIS, Charles. *Intellectual Property Protection and Reverse Engineering of Computer Programs in the United State and the European Community*. High Technology Law Journal. 1993, č. 1, s. 28.

¹³ PALFREY, John. GASSER, Urs. *Interop: The Promise and Perils of Highly Interconnected Systems*. Basic Books, 2012, USA, Little Brown. s. 5. Vlastní překlad.

¹⁴ Preamble, recitál 10 Směrnice o právní ochraně počítačových.

¹⁵ KARJALA, Dennis. *Copyright Protection of Computer Documents, Reverse Engineering, and Professor Miller Symposium: Copyright Protection and Reverse Engineering of Software*, (1994). University of Dayton Law Review, Vol. 19, p. 975, 1994, s. 983–986.

¹⁶ DAUGHTREY, S. Carran. *Reverse Engineering of Software for Interoperability and Analysis Note*. Vanderbilt Law Review. 1994, vol 47, issue 1, s. 145–188; Srov. Samuelson. *Are Patents on Interfaces Impeding Interoperability?* s. 4.

2.1 STANDARDIZACE

Příznivý dopad na trh může mít zavedení tzv. standardů rozhraní.¹⁷ Interoperabilita je forma standardizace.¹⁸ To proto, že vývojář musí za účelem interoperability použít již zavedenou specifikaci rozhraní a svým způsobem z ní tak vzniká standard. Standardy mohou vést k vyššímu množství investic do inovací, ke zlepšení přístupnosti uživatelů k jednotlivým programům nebo omezení *lock-in efektu*.¹⁹ Na trhu se pohybuje obrovské množství společností vyvíjejících jednotlivé produkty, které však má zákazník zájem používat komplexně.²⁰ Společnosti prodávající jednotlivé komponenty mají zájem na tom, aby mezi sebou byly kompatibilní, a proto se na trhu vyvíjejí určité standardy rozhraní, které interoperabilitu zajišťují.

Standardizace však může být i nebezpečná. V případě, že se některá z platforem, potažmo specifikace rozhraní, dostane do pozice standardu, ostatní společnosti nebudou mít zcela otevřenou možnost volby jiné platformy. Může se stát, že se inovace omezí na ty, které platforma umožní.²¹ Standard, který ovládá jedna jediná společnost na trhu vede ke vzniku monopolního trhu.

2.2 VÝHODY INTEROPERABILITY

O standardizaci specifikace rozhraní, respektive o informace zajišťující interoperabilitu, je zájem zejména proto, že umožňuje neustálý technologický

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 59.

¹⁹ SHAH, C. Rajiv. KESAN, P. Jay. *Lost in Translation: Interoperability Issues for Open Standards*. Illinois Public Law Research Paper No. 08-02, I/S: A Journal of Law and Policy for the Information Society, Vol. 8:1, 2012, U Illinois Law & Economics Research Paper No. LE08-026, [online]. 2008 [cit. 26. 2. 2021]. Dostupné z: <https://papers.ssrn.com/abstract=1201708>, s. 116.

²⁰ POUDEL, Swaroop. *Internet of Things: Underlying Technologies, interoperability, and Threats to Privacy and Security*, Berkeley Technology Law Journal. 2016, vol. 31, 1010.

²¹ GASSER, Urs. PALFREY John. *Breaking Down Digital Barriers: When and How ICT Interoperability Drives Innovation*. Berkman Center Research Publication No. 2007-8, [online]. [cit. 25. 2. 2021]. <https://papers.ssrn.com/abstract=1033226>, s. 16.

vývoj. Interoperabilita má přímý dopad na inovace.²² Společnosti mohou pomocí interoperabilních programů neustále přidávat funkce k již zavedeným programům. Programy mohou být dále rozšiřovány, zlepšovány a jinak upravovány. Díky interoperabilitě je umožněno využívat funkcionality jednoho programu v programu druhém.²³ Jedná se o takzvaný kumulativní vývoj, při kterém se hromadí nové znalosti na znalostech dřívějších.²⁴ Vývojáři počítačových programů se díky specifikaci rozhraní mohou vyhnout nutnosti psát kód úplně od začátku, což zvyšuje jejich produktivitu.²⁵ Interoperabilita totiž umožňuje vývoj po malých částech a umožňuje postupně zlepšovat již existující produkty.²⁶ Van Rooijen však zmiňuje i možný opačný dopad na inovace, neboť postupný vývoj není zcela nezávislý. Společnosti musí dodržovat určitá pravidla a postupy. Tento způsob vývoje se jim proto nemusí vyplatit.²⁷

Interoperabilita je důležitá také pro udržování konkurenčního prostředí. I podle Evropské komise je interoperabilita nutná, neboť umožní vstup nových společností na trh.²⁸ Nebyla-li by interoperabilita možná u rozhraní, která lze považovat za standard, mohl by jejich autor stanovit tzv. penetrační ceny, což by mohlo vést k rozšíření a přijetí horšího rozhraní.²⁹ Společnostem by měl být poskytnut prostor na vývoj produktu interoperabi-

²² Tamtéž, s. 12.

²³ SAMUELSON, Pamela. *Are Patents on Interfaces Impeding Interoperability?* Minnesota law review. UC Berkeley Public Law Research Paper No. 1323838, 2009, s. 4.

²⁴ MYLLY, Ulla-Maija. *Harmonizing Copyright rules for Computer Program Interface Protection.* University of Louisville Law Review, 2009, vol. 48, s. 886.

²⁵ MENG, Michael. STEINHARDT, Stephanie. SCHUBERT, Andreas. *Application Programming Interface Documentation: What Do Software Developers Want?* Journal of Technical Writing and Communication 2018, s. 296.

²⁶ MYLLY, Ulla-Maija. *Harmonizing Copyright rules for Computer Program Interface Protection.* University of Louisville Law Review, 2009, vol. 48, s. 886.

²⁷ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 9.

²⁸ European Commission, Commission staff working document, *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*. Brusel. 2013.

²⁹ SAGDEO, Parth. *Application programming interfaces and the standardization-value appropriation problem.* Harvard Journal of Law and Technology, roč. 32, č. 1, 2018, s. 246.

lního s produkty, které na trhu již figurují. Tím je podporována hospodářská soutěž, inovace a pokrok.³⁰ Zároveň jsou díky novým interoperabilním produktům existující produkty rozšiřovány, doplňovány a vylepšovány. Interoperabilita je tedy přínosná jak pro společnosti, které vyvinuly původní počítačový program, pro společnosti či vývojáře vyvíjející programy s původním programem interoperabilní, tak pro samotné uživatele těchto programů.

2.3 NEVÝHODY INTEROPERABILITY

I přesto, že výhody interoperability jsou zřejmé, mohou se objevit také některé její nevýhody. Je proto nezbytné nalézt mezi těmito výhodami a nevýhodami interoperability rovnováhu.

Zákonné umožnění „kopírovat“ počítačové programy, respektive jejich rozhraní, by mohlo vést ke ztrátě motivace autorů vytvářet další díla. Tento efekt může nastat tehdy, bude-li vývojář nucen svoje znalosti a schopnosti vložené do produktu ve velkém sdílet s ostatními vývojáři.³¹ Vývoj, veškeré myšlenky, znalosti a financování totiž v takových případech přinese původní autor a zpětný inženýr se na jeho práci pouze přizívuje. Ačkoli je podpora inovací jednou z hlavních výhod interoperability, může být v tomto směru interoperabilita v určitých případech také nevýhodou.

Interoperabilita může mít vliv i na bezpečnost produktů. Čím rozsáhlejší je interoperabilita, tím může být bezpečnostní riziko vyšší. Bezpečnostní hrozby se z velké míry šíří rychleji v prostředích, která jsou spolu nějakým způsobem propojená.³² Interoperabilita svým způsobem umožní jednodušší přístup do jinak uzavřeného počítačového programu. Pomocí rozhraní lze přistupovat k datům, což může vést k tomu, že se k nim dostanou i lidé ne-

³⁰ GASSER, Urs. PALFREY John. *Breaking Down Digital Barriers: When and How ICT Interoperability Drives Innovation*. Berkman Center Research Publication No. 2007-8, [online]. [cit. 25. 2. 2021]. Dostupné z: <https://papers.ssrn.com/abstract=1033226>, s. 14.

³¹ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 29.

³² Tamtéž, s. 29.

oprávnění. S tím souvisí i nižší míra ochrany soukromí, tedy přístup neoprávněných uživatelů k osobním údajům.³³

Pokud chtějí zachovat interoperabilitu, jsou vývojáři částečně omezováni v inovacích a kreativitě, protože musejí splňovat kritéria, která interoperabilitu dovolují. Tato nevýhoda se neprojevuje pouze v oblasti konkurenčních vývojářů. Problematický je i rozvoj technologií v rámci jediné společnosti, která je svázána svými dříve vyvinutými produkty, se kterými si přeje zachovat kompatibilitu. Výsledkem tak může být menší pestrost nabízených produktů.³⁴

Interoperabilita může vést k tomu, že systémy „složené“ z několika interoperabilních programů budou náchylnější na chybovost a také nemusí být rychle možné případnou chybu opravit. S tím souvisí možnost vzniku neshod mezi autory interoperabilních programů.³⁵ Další nevýhodou mohou být vyšší náklady na vývoj. Společnosti jsou nuceny navzájem kooperovat a nemohou tak plně ovlivňovat metodu a technologii, a tedy ani cenu vývoje. Vývoj se rovněž může prodloužit.³⁶

3. AUTORSKOPRÁVNÍ OCHRANA ROZHRAŇÍ

Pokud má být počítačovému programu, a tedy i rozhraní poskytnuta ochrana autorským právem, musí splňovat požadavky na autorské dílo.³⁷ Má-li se jednat o dílo ve smyslu autorského práva, musí být vyjádřeno tak, že bude dostatečně přesně a objektivně identifikovatelné.³⁸

Rozhraní, ať už jde o implementaci nebo specifikaci, lze jakožto jeden z prvků počítačového programu podřadit pod definici díla, neboť jsme si již

³³ GASSER, Urs. PALFREY John. *Breaking Down Digital Barriers: When and How ICT Interoperability Drives Innovation*. Berkman Center Research Publication No. 2007-8, [online]. [cit. 25. 2. 2021]. <https://papers.ssrn.com/abstract=1033226>, s. 16.

³⁴ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 29.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ Tamtéž.

³⁷ § 2 odst. 1 AZ, případně § 2 odst. 2 AZ.

³⁸ Rozsudek SDEU ze dne 13. listopadu 2018 ve věci C-310/17, bod 40.

uvedli, že je jednoznačně vyjádřeno pomocí zdrojového a strojového kódu a je jednoznačně identifikovatelné.

Neméně důležitý je pak požadavek originality, respektive původnosti, stanovený v § 2 odst. 2 AZ. AZ jsou tak chráněny počítačové programy, které naplňují kritérium původnosti.³⁹ Původnost vyplývá ze spojení autora a díla. Dílo je jeho vlastním duševním výtvorem. Proto, aby bylo dílo autorem intelektuální vlastní tvorbou, musí mít autor možnost dílo vytvořit svými svobodnými a kreativními rozhodnutími s určitým osobním přispěním.⁴⁰

3.1 PŮVODNOST ROZHRAŇÍ

Z výše uvedeného je zřejmé, že i u rozhraní je originalita, resp. původnost, jedním z nejdůležitějších požadavků vedoucích k ochraně autorským právem. Jak jsme si již uvedli, pro zajištění interoperability musí mít oba programy identické *specifikace* rozhraní.⁴¹

Specifikace rozhraní popisuje názvy, vstupy a výstupy a jiné informace nezbytné pro správné fungování rozhraní. Jedná se o technickou informaci, která stanoví požadavky na komunikaci dvou počítačových programů.⁴² Volba specifikace rozhraní je však limitována funkcemi, které rozhraní musí splňovat, stejně tak, jako je limitována standardy existujícími na trhu.

Původnost specifikace rozhraní není v rámci zajištění interoperability možná, protože dvě původní specifikace rozhraní by interoperabilitu znemožnily. Specifikace rozhraní by neměla být autorským právem chráněna, protože není jiná možnost, jak zajistit interoperabilitu s jiným počítačovým programem než pomocí stejné specifikace. U specifikace rozhraní se

³⁹ TELEČ, Ivo. TŮMA, Pavel. *Autorský zákon, Komentář. 2. vydání*, C.H.Becks. 2019, s. 7–71, bod 25.

⁴⁰ MARGONI, Thomas. *The Harmonisation of EU Copyright Law: The Originality Standard*, Faculty of Law – KU Leuven; University of Glasgow – School of Law, 2019. s. 13.

⁴¹ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 61.

⁴² MYLLY, Ulla-Maija. *An Evolutionary Economics Perspective on Computer Program Interoperability and Copyright*, International Review of Intellectual Property and Competition Law, 2010 s. 302.

projeví mimo jiné *scènes à faire*⁴³ nebo *merger doctrine*⁴⁴, neboť jeho funkcionality je technicky a funkčně natolik předurčena, že specifikaci rozhraní nelze dostatečně individualizovat. Autor musí použít jednu konkrétní specifikaci, která vede k žádané funkcionalitě.

Při vývoji programů je rovněž běžně využíváno známých technologických postupů. Kvůli tomu je při programování obecně snížena úroveň originality, resp. původnosti.⁴⁵ Tato skutečnost je ještě znatelnější u specifikace rozhraní, která je omezena požadavky na interoperabilitu a u standardizovaných rozhraní.⁴⁶

Specifikace rozhraní je tedy vytvářena spíše v souladu s technickými postupy, standardy a bezpečnostními požadavky, které je nutné následovat. Volba autora při vývoji je omezena a je dána požadovanou technickou funkcí.⁴⁷ V případě jednoduchých rozhraní tak nebude nereálná situace, kdy dva autoři napíší specifikaci rozhraní stejně.⁴⁸ Byť by však existovalo vícero možností, jak specifikaci rozhraní vyjádřit, stále bude nutné brát v úvahu, že je nutné vybrat tu konkrétní možnost, které je třeba k dosažení daného účelu. Pokud autor zamýšlí zachovat interoperabilitu, je nutné implementovat rozhraní v souladu s jeho specifikací.⁴⁹ U specifikace rozhraní tak místo několika originálních (původních) děl přináší společnosti větší užitek zajištění interoperability, a tedy používání neoriginálních, stejných specifikací rozhraní.

⁴³ Např. KOUKAL, Pavel. *Autorské právo, public domain a lidská práva*. Brno: Masaryk University Press, 2019, s. 225-226.

⁴⁴ Tamtéž, s. 221.

⁴⁵ Commission of the European Communities, *Proposal for a Council Directive on the legal protection of computer programs*, 1989, COM (88) 816 final – SYN 183, s. 6.

⁴⁶ SANTORO, Mattia a kol. *Web Application Programming Interface: general-purpose standards, terms and European Commission initiatives*. EUR 29984 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, s. 8, 33, 36.

⁴⁷ Rozsudek SDEU ze dne 22. prosince 2010, C-393/09, *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany v. Ministerstvo kultury*, bod 48.

⁴⁸ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 56.

⁴⁹ Tamtéž, s. 58.

Z výše uvedeného je zřejmé, že stejně jako specifikace rozhraní, i jeho implementace může být chráněna autorským právem, bude-li původní. Původnost bude problematická zejména v případech, ve kterých bude mít autor pouze malé množství způsobů vyjádření. U takového rozhraní, která nelze vyjádřit mnoha způsoby se myšlenka a vyjádření stávají neoddelitelnými.⁵⁰

3.2 SPECIFIKACE ROZHRAŇÍ JAKO MYŠLENKA

V této kapitole uvedeme, že specifikace rozhraní je funkcionalitou, respektive myšlenkou, a tedy nechráněným prvkem počítačového programu.⁵¹ Počítačové programy, stejně jako jejich rozhraní, se od ostatních autorských děl liší zejména svojí funkcionalitou. Je to právě funkcionalita, kvůli které si lidé počítačové programy pořizují. Počítačové programy jsou ze své podstaty funkční díla a patří do oblasti techniky.⁵² Funkcionalita definuje úkoly a operace, které má stroj provádět, definuje jaké vstupy vedou k jakým výstupům.⁵³ Funkcionality počítačového programu, stejně jako myšlenky, nelze monopolizovat, neboť by tím byl omezen technologický pokrok.⁵⁴ Galajdová a Zibner upozorňují, že ačkoli je obecně přijímáno stanovisko, že jedné funkcionality lze dosáhnout několika způsoby, v rámci počítačových programů je vhodné na situaci pohlížet opačně. Dle jejich názoru je vhodné

⁵⁰ Např. Rozsudek SDEU ze dne 22. prosince 2010, C-393/09, *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany v. Ministerstvo kultury*, bod 49.

⁵¹ Na základě dichotomie myšlenka / vyjádření viz např. Článek 2 Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském, přijaté v Ženevě dne 20. prosince 1996 nebo Rozsudek SDEU ze dne 2. května 2012, C-406/10, *SAS Institute Inc. v. World Programming Ltd.*

⁵² MYLLY, Ulla-Maija. *Harmonizing Copyright rules for Computer Program Interface Protection*. University of Louisville Law Review, 2009, vol. 48, s. 878-886.

⁵³ LORD J. Lewison, Court of Appeal in England(Civil Division): Copyright protection of software manuals - SAS v. World Programming (GRUR Int. 2014, 289), decision of 21 November 2013, [2013] EWCA Civ 1482, Marg 74.

⁵⁴ Rozsudek SDEU ze dne 2. května 2012, C-406/10, *SAS Institute Inc. v. World Programming Ltd.*, bod 40, 43; Srov. *Opinion of advocate general Bot*, bod 57.

spíše smýšlení: „*mnoho myšlenek = jedno vyjádření.*“⁵⁵ A to proto, že počítačové programy jsou definovány funkcionalitou, které mají dosahovat.⁵⁶

Rozhraní je pak jakousi nadstavbou již existujícího programu a pracuje s jeho existujícími funkcionalitami. Díky tomu není zcela možné oddělit myšlenky od jejich vyjádření, neboť specifikace rozhraní vykonává předem určené funkcionality a jeho vyjádření je tak do té míry omezené. Funkce jako takové tedy nemohou být předmětem ochrany. Množství způsobů, jakými lze dosáhnout stejné funkcionality je omezené, a proto se funkcionality podobají spíše myšlenkám.⁵⁷

Stejně chápe funkcionality i generální advokát Bot: „*Funkce nebo kombinace několika funkcí je srovnatelná s myšlenkou, a nemůže být tedy chráněna jako taková autorským zákonem.*“⁵⁸ K tomuto názoru se přiklání rovněž Samuelson, podle které prvky, jež jsou nezbytné pro správné fungování například účetního systému, nejsou chráněny.⁵⁹

Specifikace rozhraní určuje, co rozhraní umožňuje a jak je pomocí něj komunikováno. Sama o sobě neumožňuje počítačovému programu vykonávat jeho funkcionality, pouze je definuje. Specifikace rozhraní tedy nelze podřadit pod vyjádření počítačového programu, a proto specifikace rozhraní nejsou způsobilé ochrany autorským právem.

Autorské právo chrání zejména vyjádření počítačového programu před obyčejným kopírováním. Funkcionalita však nejsou autorským právem chráněny. Jejich ochrana by byla možná spíše jako vynález.⁶⁰ Prvky, které mají svoji podobu danou z důvodů funkčnosti a není možné je vyjádřit ji-

⁵⁵ GALAJDOVÁ, Dominika. ZIBNER, Jan. Nedostatky autorskoprávní ochrany počítačového programu (Deficiencies of computer program copyright protection). *Právní rozhledy*. C.H. Beck, 2018, vol. 26, No 22, s. 784.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ VEZZOSO, Simonetta. *Copyright, Interfaces, and a Possible Atlantic Divide*, (October 13, 2012). JIPITEC, Vol. 3, pp. 153, 2012, s. 155.

⁵⁸ Opinion of advocate general Bot, delivered on 29 November 2011, Case C-406/10, SAS Institute Inc. v World Programming Ltd, parag. 63.

⁵⁹ SAMUELSON, Pamela. *Why Copyright Law Excludes Systems and Processes from the Scope of Its Protection Symposium: Frontiers of Intellectual Property: III. Copyright*. Texas Law Review. 2006, č. 7, s. 1974.

⁶⁰ HUET, Jerome., GINSBURG, C. Jane. *Computer Programs in Europe: A Comparative Analysis of the 1991 EC Software Directive*. Columbia journal of transnational law, 1992, s. 336.

ným způsobem, nelze chránit. Jedná se i o případy, kdy se myšlenka a vyjádření spojily (viz merger doctrine).⁶¹

Zde je dle Van Rooijena problém v tom, že i díla, která nejsou funkční, mohou přesto potřebovat použít stejné vyjádření, protože jinak nebudou sloužit k účelu, ke kterému mají.⁶² Příkladem toho může být například soudní spor *Dior v. Evora*.⁶³

Karjala je pak přesvědčený, že neuzivatelské rozhraní je celé funkčním prvkem. Nekomunikuje s lidskou bytostí ani ji nebaví a jeho ochrana autorským právem tak není možná.⁶⁴ Otázkou je, jaká část počítačového programu, mimo uživatelské rozhraní, by dle jeho rozlišování mohla být chráněna.

Na základě výše uvedeného lze dojít k závěru, že autorské právo chrání vyjádření počítačového programu, nikoli jeho funkcionalitu, respektive funkcionalitu rozhraní. Funkcionality totiž lze vnímat jako myšlenky, které jsou na základě dichotomie myšlenka/vyjádření nechráněny. Stejně tak nemohou být chráněny prvky, které mají svoji podobu danou z důvodů funkčnosti, a to i tehdy, kdy se myšlenka a vyjádření spojily. Specifikace rozhraní je určena svojí funkcí. Funkcionalitu počítačového programu lze podřadit pod nechráněné myšlenky.⁶⁵ Proto dle našeho názoru nelze chránit specifikaci rozhraní autorským právem. V opačném případě by mohly být zvýhodněny zájmy autora počítačového programu. Je třeba podotknout, že specifikace rozhraní může mít jen limitované množství vyjádření. Pokud není možné vyjádřit myšlenku, respektive dosáhnout funkcionality pomocí

⁶¹ Rozsudek SDEU ze dne 22. prosince 2010, C-393/09, *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany v. Ministerstvo kultury*, bod 48.

⁶² VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 61.

⁶³ Judgment of the European Court of 4 November 1997, C-337/95, *Parfums Christian Dior SA .and Parfums Christian Dior BV v Evora BV*.

⁶⁴ KARJALA, Dennis. *Copyright Protection of Computer Documents, Reverse Engineering, and Professor Müller Symposium: Copyright Protection and Reverse Engineering of Software*, (1994). University of Dayton Law Review, Vol. 19, p. 975, 1994, s. 990.

⁶⁵ Rozsudek SDEU ze dne 2. května 2012, C-406/10, *SAS Institute Inc. v. World Programming Ltd*, bod 46.

alternativního vyjádření, pak se myšlenka a vyjádření spojí v jedno a tato myšlenka pak nemusí být autorským právem chráněna.⁶⁶

Specifikace rozhraní určují, jak musí počítačové programy fungovat, aby byla zajištěna interoperabilita s původním programem. Specifikace rozhraní tedy významně omezuje možnosti vývoje dalších programů, respektive jejich rozhraní.⁶⁷ Funkcionality a vyjádření jsou u specifikace rozhraní spojeny. Proto by specifikace rozhraní neměla být chráněna autorskými právy. Rovněž pak proto, že rozhraní musí být navrženo tak, aby dostatečně identifikovalo své funkcionality. Rozdíl mezi specifikací rozhraní a jeho implementací je tedy viditelný. Autorské právo může chránit kód, který implementuje rozhraní, splňuje-li požadavek původnosti. Nechrání však specifikaci rozhraní, která je předurčena v rámci zachování svých funkcí, zejména interoperability a spadá pod nechráněnou myšlenku.⁶⁸

3.2.1 IMPLEMENTACE ROZHRANÍ

Implementace rozhraní, tedy konkrétní zápis algoritmů ve zdrojovém kódu lze podřadit ve výše uvedeném smyslu pod vyjádření, na jehož základě počítačový program komunikuje. Vyjádření takové implementace rozhraní, lze relativně dobře nahradit jiným vyjádřením vykonávajícím tu samou funkci.⁶⁹ Pro jedno rozhraní je tedy teoreticky možné použít vícero vyjádření, respektive zápisů ve zdrojovém kódu. I tak však jejich počet není neomezený. Čím stručnější rozhraní je, tím menší je počet alternativních vyjádření.

⁶⁶ MCMANIS, Charles. *Intellectual Property Protection and Reverse Engineering of Computer Programs in the United State and the European Community*, s. 40.

⁶⁷ SAMUELSON, Pamela. *Functionality and Expression in Computer Programs: Refining the Tests for Software Copyright Infringement*. *SSRN Electronic Journal*. 2015 [cit. 12. 3. 2021]. <http://www.ssrn.com/abstract=2667740>, s. 1266.

⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁹ MYLLY, Ulla-Maija. *An Evolutionary Economics Perspective on Computer Program Interoperability and Copyright*, *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 2010, s. 302.

3.3 SMĚRNICE O PRÁVNÍ OCHRANĚ POČÍTAČOVÝCH PROGRAMŮ

V kap. 3.3 se budeme zabývat směrnicí o právní ochraně počítačových programů, která je na území EU jedním z hlavních předpisů zabývajících se interoperabilitou počítačových programů. Na tomto místě je vhodné alespoň zmínit, že rovněž legislativní historie směrnice⁷⁰ dopomáhá k pochopení toho, co zákonodárce zamýšlel chránit, a i jí je potřeba věnovat pozornost.⁷¹ Chráněno mělo být pouze individuální vyjádření díla tak, aby bylo ostatním autorům umožněno vytvářet podobné nebo dokonce identické programy za předpokladu, že se zdrží kopírování. Směrnice tak zajistí neukládá žádná omezení na opakované použití funkčnosti programu nebo myšlenek a principů, které nabyvatel získá oprávněnou cestou.⁷²

Tato směrnice harmonizuje právní úpravu ochrany počítačových programů v rámci EU. Vyjímá z autorskoprávní ochrany ta rozhraní počítačových programů, která lze podřadit pod myšlenky. Jedná se o ta rozhraní, která určují metody výměny informací, kterým musí nové programy vyhovovat, jestliže chtějí dosáhnout interoperability. Není jí tedy vyloučeno rozhraní jako takové a není jí ani určeno, které rozhraní spadá pod myšlenky a zásady.⁷³

Směrnice u rozhraní sice odlišuje myšlenky a vyjádření. Nicméně tím není vyřešena otázka ochrany specifikace rozhraní. Již od počátku debat o směrnici jsou viditelné dva proudy nabízející odlišné pohledy na interoperabilitu počítačových programů. Zastáncem vyjmutí specifikace rozhraní je na evropské úrovni *ECIS*. Oproti tomu *SAGE* žádá výslovnou ochranu rozhraní.⁷⁴ V rámci těchto dvou proudů bylo nutné najít kompro-

⁷⁰ Směrnice je dále rozebrána v podkapitole 3.3 .

⁷¹ Commission of the European Communities, *Proposal for a Council Directive on the legal protection of computer programs*, 1989, COM (88) 816 final - SYN 183, s. 11.

⁷² SAMUELSON, Pamela., VINJE C. Thomas, CORNISH R. William. *Does Copyright Protection Under the EU Software Directive Extend to Computer Program Behaviour, Languages and Interfaces?* Rochester, NY: Social Science Research Network, 2011 [cit. 25. 2. 2021]. <https://papers.ssrn.com/abstract=1974890>, s. 6.

⁷³ Tamtéž. s. 10.

⁷⁴ PALMER, K. Alan., VINJE, C. Thomas. The EC Directive on the Legal Protection of Computer Software: New Law Governing Software Development, 2 *Duke Journal of Comparative & International Law* 65-88 (1992). s. 70-71.

mis a zohlednit zájmy obou skupin.⁷⁵ Směrnice v preambuli pod recitálem 10 shrnuje důležitost interoperability:

„Počítačový program je určen ke komunikaci a spolupráci s ostatními prvky počítačového systému a s uživateli. Za tímto účelem je nezbytné logické a případně i fyzické propojení a interakce umožňující náležité fungování veškerých prvků programového a technického vybavení s jiným programovým a technickým vybavením i s uživateli. Části programu, které toto vzájemné propojení a interakci mezi jednotlivými prvky programového a technického vybavení umožňují, jsou obecně nazývány „rozhraní“. Toto funkční propojení a interakce jsou obecně nazývány „interoperabilita“; tuto „interoperabilitu“ lze vymezit jako schopnost vzájemně si vyměňovat informace a vzájemně vyměněné informace užívat.“⁷⁶

V recitálu 11 pak pro vyloučení nejasností stanoví, že předmětem ochrany je pouze vyjádření počítačového programu. Naopak myšlenky a zásady, na kterých jsou založeny jednotlivé prvky programu nejsou směrnici chráněny. A to se týká i těch myšlenek a zásad, na kterých jsou založena rozhraní.⁷⁷

Směrnice výslovně zmiňuje rozhraní, respektive myšlenky a principy na kterých stojí, což podtrhuje jeho důležitost a zároveň nejistotu ohledně toho, jaký právní režim jej následuje. Z textu směrnice podle Van Rooijena spíše plyne, že specifikace rozhraní by chráněna být neměla, jinak by nebylo konkrétně stanoveno, že myšlenky a principy, na kterých rozhraní stojí jsou vyloučeny z ochrany.⁷⁸ Z ochrany autorského práva tak výslovně není vyjmuta každá specifikace. Rozhraní musí být zkoumáno na základě dichotomie myšlenka/vyjádření. Van Rooijen vykládá směrnici tak, že zákono-

⁷⁵ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 72; Srov. PALMER, K. Alan., VINJE, C. Thomas. The EC Directive on the Legal Protection of Computer Software: New Law Governing Software Development, 2 *Duke Journal of Comparative & International Law* 65-88 (1992). s. 77.

⁷⁶ Recitál 10 Směrnice o právní ochraně počítačových programů.

⁷⁷ Recitál 11 Směrnice o právní ochraně počítačových programů.

⁷⁸ VAN VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 73.

dárce obešel přímé vyloučení specifikace tím, že ji vyloučil nepřímo.⁷⁹ Podle Van Rooijena tak je evidentní, že specifikace rozhraní je chápána zákonodárcem jako myšlenka a implementace jako vyjádření.⁸⁰

K tomu přichází pomocí výkladu původního návrhu textu směrnice.⁸¹ Van Rooijen předpokládá, že slovní spojení *specifikace rozhraní*, které bylo původně zamýšleno do směrnice uvést, bylo vyjmuto z textu směrnice proto, aby se zabránilo úvahám o tom, zda tedy nemůže být specifikace rozhraní chráněna autorským právem jako vyjádření.⁸² Původní návrh obsahoval i *merger doctrine*. Pokud myšlenka týkající se rozhraní jde vyjádřit jen několika málo způsoby, pak se myšlenka a vyjádření spojí.⁸³ Při práci na směrnici byly ve hře rovněž návrhy na výslovné vyloučení rozhraní z oblasti ochrany.⁸⁴ Přijaté znění nakonec nevyklučuje rozhraní (resp. specifikaci rozhraní) obecně, ani mu však nepřiznává ochranu. Odkazuje na obecnou dichotomii myšlenka/vyjádření.⁸⁵ Úprava se tedy značně podobá vyloučení specifikace rozhraní ve Spojených státech amerických.⁸⁶

Směrnice ihned v čl. 1 odst. 2 vyzdvihuje nemožnost chránit funkcionality počítačových programů. Navíc je výslovně zmíněno rozhraní: „*Myšlenky a zásady, na kterých je založen kterýkoliv z prvků počítačového programu*

⁷⁹ Tamtéž, s. 72.

⁸⁰ VAN VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 72-73.

⁸¹ European Commission, Proposal for Council Directive on the legal protection of computer programs, 17 March 1989.

⁸² VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 73.

⁸³ Tamtéž, s. 74.

⁸⁴ PALMER, K. Alan., VINJE, C. Thomas. The EC Directive on the Legal Protection of Computer Software: New Law Governing Software Development, 2 *Duke Journal of Comparative & International Law* 65-88 (1992). s. 75.

⁸⁵ GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). *Journal of European Competition Law & Practice* 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. s. 13.

⁸⁶ MYLLY, Ulla-Maija. *An Evolutionary Economics Perspective on Computer Program Interoperability and Copyright*, *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 2010, s. 301.

včetně myšlenek a zásad, na kterých je založeno jeho **rozhraní**, nejsou chráněny autorským právem podle této směrnice.“⁸⁷

Tím je zdůrazněno, že mnoho prvků rozhraní bude spadat spíše pod nechráněné myšlenky než pod chráněné vyjádření. Podle Samuelson je vodítkem rovněž článek 6, na základě kterého, je nabyvatelům díla umožněno zpětné inženýrství, pokud je nutné k zajištění interoperability.⁸⁸ Směrnice však nedává přesný návod vedoucí k tomu, jaké rozhraní, respektive jaký jeho prvek je z ochrany vyjmut. Soudy tak jsou nuceny v každém případě poctivě zkoumat, zda lze rozhraní podřadit pod vyjádření, a tedy zda jej lze chránit či nikoli.

Judikatura SDEU (SAS vs. WPL)⁸⁹ chápe specifikaci rozhraní jako relativně nechráněný prvek počítačového programu. Společnost World programming vyvinula systém, který napodoboval systém vyvinutý společností SAS. Společnost SAS dříve neumožňovala svým zákazníkům žádným způsobem provozovat jejich aplikace existující v jazyce SAS bez možnosti nepořídit si uživatelskou licenci k modulům SAS.⁹⁰ Společnost World Programming Limited tedy měla zájem na vytvoření alternativního počítačového programu, který by byl tyto aplikace schopný provozovat. Za tímto účelem World programming použila formát datových souborů a programovací jazyk společnosti SAS.⁹¹ Nejednalo se však o okopírování kódu, respektive kopírování nebylo prokázáno.⁹² SDEU se přiklonil k názoru, že myšlenky a principy, na kterých je rozhraní postaveno nejsou vyjádřením a nejsou chráněny autorskými právy:

⁸⁷ Čl. 1 odst. 2 Směrnice o právní ochraně počítačových.

⁸⁸ SAMUELSON, Pamela., VINJE C. Thomas, CORNISH R. William. *Does Copyright Protection Under the EU Software Directive Extend to Computer Program Behaviour, Languages and Interfaces?* Rochester, NY: Social Science Research Network, 2011 [cit. 25. 2. 2021]. <https://papers.ssrn.com/abstract=1974890>. s. 13.

⁸⁹ Rozsudek SDEU ze dne 2. května 2012, C-406/10, *SAS Institute Inc. v. World Programming Ltd.*

⁹⁰ High Court of Justice (England & Wales), *SAS Institute Inc v World Programming Ltd* [2010] EWHC 1829 (Ch) (23 July 2010), bod 6.

⁹¹ Rozsudek SDEU ze dne 2. května 2012, C-406/10, *SAS Institute Inc. v. World Programming Ltd*, bod 24.

⁹² Tamtéž, bod 26.

„Ani funkce počítačového programu, ani programovací jazyk či formát datových souborů užívaných počítačovým programem za účelem využití některých z jeho funkcí nepředstavují formu vyjádření tohoto programu, a v důsledku toho nepoživají autorskoprávní ochrany počítačových programů ve smyslu této směrnice.“⁹³

Autorské právo chrání pouze formy vyjádření programu, tedy zdrojový a strojový kód. Pokud není kopírován přímo zdrojový kód týkající se rozhraní, ale bude znovu napsán pomocí analýzy⁹⁴ původního programu, nedojde k porušení duševního vlastnictví.⁹⁵ Funkce počítačového programu lze definovat jako veškeré možnosti, které systém pro zpracování informací nabízí, tedy jednotlivé úkony tohoto programu. Jinými slovy jsou funkcemi počítačového programu služby, které od něj uživatel očekává. Podle SDEU nemohou být funkce počítačového programu jako takové předmětem autorskoprávní ochrany. Podle Weston poskytl SDEU účelovou interpretaci směrnice o právní ochraně počítačových programů, díky které funkčnost rozhraní nesmí omezovat interoperabilitu.⁹⁶

3.4 AUTORSKÝ ZÁKON

Česká právní úprava je výsledkem implementace Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů. Ochrana počítačového programu je v našem právním řádě upravena zejména v § 65 a § 66 AZ.⁹⁷

Ochrana je počítačovému programu přiznávána autorským právem v souladu se světovým standardem tak, jako by se jednalo o dílo literární.

⁹³ Tamtéž, výrok rozhodnutí.

⁹⁴ Black-box testing.

⁹⁵ Rozsudek SDEU ze dne 2. května 2012, C-406/10, *SAS Institute Inc. v. World Programming Ltd.*

⁹⁶ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications, Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017. s. 81.

⁹⁷ ŠTĚDROŇ, Bohumír. *Ochrana a licencování počítačového programu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 220.

Je tedy nutné, aby počítačový program měl své vnější vyjádření. To může být například ve strojovém nebo zdrojovém kódu.⁹⁸

Podle Telce rozhraní není vyjádřením počítačového programu: „Rozhraní počítačového programu neumožňuje rozmnožení daného počítačového programu, ale představuje pouze prvek tohoto programu, jehož prostřednictvím uživatelé využívají funkce uvedeného programu.“⁹⁹ S tímto tvrzením lze souhlasit v případě specifikace rozhraní. Implementace rozhraní jakožto zápis ve zdrojovém nebo strojovém kódu rozmnožení umožňuje. Telec však pravděpodobně pod pojem rozhraní ve svém tvrzení řadí pouze rozhraní uživatelské, které pro interoperabilitu není podstatné.

I AZ z ochrany vyjímá myšlenky, které jsou podkladem rozhraní. Myšlenky a principy, na nichž je založen jakýkoli prvek počítačového programu, včetně těch, které jsou podkladem jeho propojení s jiným programem, nejsou podle AZ chráněny.¹⁰⁰ Chráněno je pouze tvůrčí vyjádření anebo zpracování takovýchto prvků.¹⁰¹ Ochranu rozhraní však právní řád oproti směrnicí blíže nespecifikuje.

Lze dojít k závěru, že implementace a specifikace rozhraní je AZ chráněna v souladu se závěry uvedenými výše. Je také vhodné zmínit, že stejně jako v případě unijního práva není vyloučen souběh autorskoprávní ochrany s ochranou proti nekalé soutěži, budou-li splněny pojmové znaky nekalé soutěže.¹⁰²

4. PŘÍSTUP K ROZHRAŇÍ

Přestože stojí informace nezbytné pro interoperabilitu spíše mimo ochranu autorského práva, dochází k problémům ohledně přístupu k nim. Pokud

⁹⁸ TELEC, Ivo. TŮMA, Pavel. *Autorský zákon, Komentář. 2. vydání*, C.H.Becks. 2019, s. 714–721, bod 5.

⁹⁹ Tamtéž, s. 714–721, bod 5.

¹⁰⁰ § 65 odst. 2 AZ.

¹⁰¹ TELEC, Ivo. TŮMA, Pavel. *Autorský zákon, Komentář. 2. vydání*, C.H.Becks. 2019, s. 714–721, bod 6.

¹⁰² Tamtéž, s. 714–721, bod 11.

tyto informace nezveřejní přímo autor, není vyjma zpětného inženýrství příliš možností, jak informace získat.¹⁰³

Počítačový program, včetně jeho rozhraní, je založen na zdrojovém a strojovém kódu. Ani jeden z nich obvykle není viditelný uživatelům, kterým byl program zpřístupněný.¹⁰⁴ Běžný uživatel má přístup pouze k funkcím daného programu. Zároveň je třeba pamatovat na to, že strojový kód není pro získání myšlenek dostačující.¹⁰⁵ Myšlenka rozhraní tedy není přístupná okamžitě a bez omezení, jako tomu je u jiných děl.¹⁰⁶

Je zřejmé, že zákonodárce nezamýšlel chránit myšlenky v žádném rozsahu a bylo by proti smyslu autorského práva, aby právo podporovalo nepřímou ochranu myšlenek a nemožnost dostat se k nim legální cestou. Z toho důvodu musí být autorským právem umožněno program překládat, studovat a kopírovat tak, aby z něj mohly být získány nechráněné informace o rozhraní (myšlenky).¹⁰⁷

Znemožnění zpětného inženýrství by bylo proti úmyslu zákonodárce a smyslu autorských zákonů, neboť by bránilo rozvoji technologií a přístupu k nechráněným myšlenkám.¹⁰⁸ Cílem zpětného inženýrství tedy nemá být kopírování díla, ale umožnění technologického rozvoje v softwarovém průmyslu.¹⁰⁹

¹⁰³ GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). *Journal of European Competition Law & Practice* 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. s. 15.

¹⁰⁴ KARJALA, Dennis. *Copyright Protection of Computer Documents, Reverse Engineering, and Professor Miller Symposium: Copyright Protection and Reverse Engineering of Software*, (1994). *University of Dayton Law Review*, Vol. 19, p. 975, 1994, s. 992.

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Committee on Computer Law, *Reverse Engineering and Intellectual Property Law*, s. 140.

¹⁰⁷ SPOOR, H. Spoor. *Copyright Protection and Reverse Engineering of Software: Implementation and Effects of the EC Directive Symposium: Copyright Protection and Reverse Engineering of Software*, 19 U. Dayton L. Rev. 1063 (1993-1994). s. 1069-1071; Srov. GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). *Journal of European Competition Law & Practice* 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. s. 12.

¹⁰⁸ DAUGHTREY, S. Carran. *Reverse Engineering of Software for Interoperability and Analysis Note*. *Vanderbilt Law Review*. 1994, vol 47, issue 1, s. 179.

¹⁰⁹ MYLLY, Ulla-Maija. *An Evolutionary Economics Perspective on Computer Program Interoperability and Copyright*, *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 2010, s. 308.

4.1 SMĚRNICE O PRÁVNÍ OCHRANĚ POČÍTAČOVÝCH PROGRAMŮ

Možnost zpětného inženýrství za účelem interoperability zavádí v právním řádu Evropské unie zejména směrnice o právní ochraně počítačových programů. Konkrétně v článku 5 a článku 6 směrnice umožňuje do značné míry dekompilaci a blackbox testing. Pokud má uživatel díla zájem o získání a pochopení v rozhraní skrytých myšlenek a funkcí, mezi které lze podřadit např. právě specifikaci rozhraní, musí mít uživatel možnost rozhraní, respektive počítačový program studovat a analyzovat jeho zdrojový kód.¹¹⁰ Nabyvatelé, kteří mají zájem o zjištění myšlenek počítačového programu pomocí dekompilace, musí mít nejprve přístup k programu ve formě zdrojového kódu.

Dekompilace je upravena právě v čl. 6 směrnice.¹¹¹ Čl. 6 směrnice implementuje do českého právního řádu § 66 odst. 1 písm e) AZ. Veškeré znalosti a vědomosti, které programátor do vývoje programu vložil, na kterých program stojí, a které jsou programátory nejvíce ceněny, jsou dekompilací mnohem více ohroženy, než by tomu bylo u blackbox testingu.¹¹² Je tomu tak, protože pomocí dekompilace se osoba provádějící zpětné inženýrství dostane k vyjádření ve formě zdrojového kódu, kdežto blackbox testing se zdrojovým kódem přímo nepracuje.

Metoda zpětného inženýrství tzv. blackbox testing je proto umožňována již článkem 5 směrnice.¹¹³ Tento článek umožňuje pozorování počítačového programu za účelem zjištění myšlenek a zásad. Van Rooijen upozorňuje, že i pomocí blackbox testingu lze v některých případech úspěšně dosáhnout interoperability a není tedy vhodné na něj zapomínat a věnovat se pouze

¹¹⁰ DAUGHTREY, S. Carran. *Reverse Engineering of Software for Interoperability and Analysis Note*. Vanderbilt Law Review. 1994, vol 47, issue 1, s. 174.

¹¹¹ Čl. 6 Směrnice o právní ochraně počítačových programů.

¹¹² VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 79.

¹¹³ Čl. 5 Směrnice o právní ochraně počítačových programů.

dekompilaci.¹¹⁴ Čl. 5 směrnice implementuje do českého právního řádu § 66 odst. 1 písm d) AZ.

V loňském roce¹¹⁵ se zabýval vztahem čl. 5 a čl. 6 směrnice o právní ochraně počítačových programů SDEU ve věci *Top System SA v. Belgickému státu*¹¹⁶. Dle SDEU mají oba články jinou působnost a nejsou tak přímo provázány. SDEU se stručně vyjádřil rovněž k podmínkám interoperability. Z čl. 6 dle něj vyplývá, že rozklad za účelem interoperability je možný pouze pokud nelze interoperability dosáhnout jiným způsobem.¹¹⁷ Tato myšlenka je dle mého nešťastná, neboť interoperability téměř vždy lze dosáhnout jiným způsobem, a to například licencováním rozhraní. V takovém případě by bylo nutné přistoupit na nerovné podmínky autora původního díla namísto provádění rozkladu.

SDEU rovněž zdůraznil, že je nutné v každém případě dodržovat obecnou podmínku zákazu výkladu čl. 6 takovým způsobem, který by způsobil neodůvodněnou újmu na oprávněných zájmech nositele práva nebo jím bylo dotčeno běžné využívání předmětného počítačového programu.¹¹⁸

Dekompilace umožněná čl. 6 je jednou z možností, která může vést k získání informací o interoperabilitě počítačového programu, a proto je jí také v této směrnici věnován značný prostor. Čl. 6 dovoluje dekompilaci bez svolení nositele práv v případě, že je nezbytná pro získání informací o interoperabilitě nezávisle vytvořeného počítačového programu s jinými programy.

Z textu směrnice podle Cuillou není zřejmé, jak široce je interoperabilita chápána. Na základě sdělení Evropské komise¹¹⁹ máme spíše za to, že je umožněna dekompilace za účelem interoperability jak při vývoji kompatibi-

¹¹⁴ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 81.

¹¹⁵ Rok 2021.

¹¹⁶ Rozsudek SDEU ze dne 6. října 2021 ve věci C -13/20 (*Top System SA v. Belgickému státu*).

¹¹⁷ Tamtéž, bod 46.

¹¹⁸ Tamtéž, bod 47.

¹¹⁹ European Commission, Communication from the Commission to the European Parliament, 1991 Parl. Eur. Doc. (SEC No. 87), final – SYN 183, para. 4. 7, at 5 (18 Jan. 1991).

lního, tak konkurenčního programu.¹²⁰ Jediné omezení je zde zákaz podstatné podobnosti ve vyjádření vyvíjeného programu.¹²¹ Článek 6 tedy povoluje dekompilaci za účelem zjištění informací nezbytných pro interoperabilitu, a implementaci těchto informací do nového, nezávisle vytvořeného programu, který umožňuje novému programu spolupracovat s jinými programy.¹²²

4.1.1 PODMÍNKY DEKOMPILACE PODLE SMĚRNICE

Aby bylo umožněno zpětné inženýrství, musí být splněny další podmínky. Jednou z těchto podmínek je, že dekompilaci musí provádět osoba, která má oprávnění dílo užívat, tedy např. nabyvatel licence, oprávněný uživatel rozmnoženiny apod. Dále nesmí být dosahované informace rozkladateli přístupné jinak, rychleji a snadněji, a musí být zasaženo jen do té části díla, která je pro dosažení těchto informací nezbytná.¹²³ Čl. 6 odst. 1 směrnice tedy stanovuje podmínky dekompilace.

Oproti tomu další odstavce stanoví, kdy dojde k porušení práv autora i přesto, že budou splněny podmínky pro dekompilaci díla stanovené v odst. 1. Zpětný inženýr zejména nesmí použít získané informace k jiným účelům než k dosažení interoperability počítačového programu vytvořeného nezávislým způsobem. Nesmí informace získané pomocí dekompilace předávat třetím stranám. Toto omezení neplatí tehdy, je-li předání nezbytné k dosažení interoperability nezávisle vytvořeného počítačového programu.¹²⁴ Informace nesmí být použity pro vývoj, výrobu ani odbyt po-

¹²⁰ CUILLOU, M. Céline. *The Reverse Engineering of Computer Software in Europe and the United States: A Comparative Approach*, 22 Colum.-VLA J.L. & Arts 533 (1997-1998) s. 543.

¹²¹ Čl. 6 odst. 2 písm. c) Směrnice o právní ochraně počítačových programů.

¹²² Čl. 6 odst. 1 Směrnice o právní ochraně počítačových programů; Srov. SAMUELSON, Pamela., VINJE C. Thomas, CORNISH R. William. *Does Copyright Protection Under the EU Software Directive Extend to Computer Program Behaviour, Languages and Interfaces?* Rochester, NY: Social Science Research Network, 2011 [cit. 25. 2. 2021]. <https://papers.ssrn.com/abstract=1974890>. s. 13.

¹²³ Čl. 6 odst. 1 Směrnice o právní ochraně počítačových programů.

¹²⁴ Čl. 6 odst. 2 písm. b) Směrnice o právní ochraně počítačových programů.

čítačového programu, jehož vyjádření bude podstatně podobné původnímu dílu ani k jakémukoliv jinému úkonu porušujícím autorská práva.¹²⁵

Proti těmto omezením se postavil například ECIS.¹²⁶ Podle ECIS není důvod takto zpětné inženýrství omezovat, protože u rozhraní, které je myšlenkou nebo principem, je autorskoprávní ochrana tak či tak vyloučena.¹²⁷ Shemtov s takovouto myšlenkou souhlasí.¹²⁸ Podle něj by mělo být možné zpětné inženýrství kdykoli, jednalo-li by se o prvky programu spadající pod pojmy jako nápad či myšlenka. Neomezoval by jej tedy pouze na rozhraní a interoperabilitu. K tomu ještě doplňuje, že by možná bylo vhodnější umožnit zpětné inženýrství za účelem jiného oprávněného zájmu a neomezovat se pouze na umožnění zpětného inženýrství pro zajištění interoperability.¹²⁹

4.1.2 AUTORSKÝ ZÁKON

IAZ pracuje s výjimkami umožňujícími konkrétní zásah do počítačového programu.¹³⁰ Lze dojít k tomu, že zákonodárce pouze nepoužil pojem rozhraní tak, jak je použit ve směrnici. Místo toho pracuje s pojmem *propojení*, který situaci ještě více znepráhlednil.¹³¹ AZ tedy umožňuje učinit kroky nezbytné k účelnému propojení počítačových programů.¹³² Oprávněný uživatel může zasahovat do autorského práva na rozmnožování díla a práva na nedotknutelnost díla. K tomu dochází právě za účelem dosažení interoperability. AZ výslovně uvádí možnost pořídit si rozmnoženinu počítačového programu anebo možnost přeložit formu kódu počítačového programu.¹³³

¹²⁵ Čl. 6 odst. 2 Směrnice o právní ochraně počítačových programů.

¹²⁶ GILBERT-MACMILLAN, Kathleen. *Intellectual Property Law for Reverse Engineering Computer Programs in the European Community*. 9 Santa Clara High Tech. L.J. 247 (1993). s. 256.

¹²⁷ Tamtéž.

¹²⁸ SHEMTOV, Noam. *Beyond the Code: Protection of Non-Textual Features of Software*. Oxford University Press, 2017, s. 288.

¹²⁹ Tamtéž.

¹³⁰ § 66 AZ.

¹³¹ § 66 odst. 1 písm. e) AZ.

¹³² CHALOUPKOVÁ, Helena. HOLÝ, Petr. *Autorský zákon, 5. vydání*, Nakladatelství C.H. Beck, 2017, s. 144–150.

¹³³ TELEČ, Ivo. TŮMA, Pavel. *Autorský zákon, Komentář. 2. vydání*, C.H.Becks. 2019, s. 721–735 bod 6.

Důležité je, aby rozmnožení kódu nebo jeho překlad prováděl oprávněný uživatel nebo jím pověřená osoba. Zároveň musí jít o kroky nezbytné. Lze tedy mít za to, že nesmí existovat jiná možnost, jak dosáhnout propojení. Ustanovení AZ neumožňuje tyto kroky provádět tehdy, je-li informace o propojení dostupná jinak, rychle a snadno. Podle Telce jde o situace, kdy jsou informace dostupné z odborné literatury, na trhu nebo například na internetu.¹³⁴ Zároveň by se mělo jednat o zásah do programu v co nejmenším rozsahu, který je pro získání informací nezbytných pro interoperabilitu dostačující.¹³⁵

Právě § 66 AZ umožňuje oprávněnému uživateli dekompileovat program za účelem zjištění myšlenek počítačového programu.¹³⁶ Podle Telce je AZ částečně v rozporu s unijním právem, neboť omezuje rozsah poskytnuté licence. Unijní úprava totiž umožňuje zasahovat do díla každému oprávněnému uživateli, kdežto AZ stanoví, že do počítačového programu může zasahovat oprávněný uživatel, který je k zásahu oprávněn.¹³⁷ Tato situace nastala zřejmě z důvodu implementaci několika unijních článků do jednoho paragrafu v AZ. Čl. 6 odst. 1 Směrnice o právní ochraně počítačových programů totiž obsahuje možnost provádět dekompilaci *oprávněným uživatelem* teprve v písm. a), kdežto AZ toto ustanovení přejal do § 66 odst. 1 písm. e) aniž by zohlednil, že podmínka *oprávněného uživatele* je již obsažena v první větě § 66 odst. 1 AZ.

Mimo to, kdy je zásah za účelem propojení dovolený, upravuje AZ rovněž situace nastalé po získání informací o interoperabilitě. Dekompilací získané informace by měly být použity pouze k vytvoření počítačového programu, který bude splňovat podmínku tvůrčí původnosti. V případě vývoje konkurenčního programu by mohly být porušeny oprávněné zájmy autora.¹³⁸ Získané informace nesmí být zneužity k vývoji, zhotovení nebo

¹³⁴ TELEEC, Ivo. TŮMA, Pavel. *Autorský zákon, Komentář. 2. vydání*, C.H.Becks. 2019, s. 721–735 bod 6.

¹³⁵ § 66 odst. 1 písm. e) AZ.

¹³⁶ TELEEC, Ivo. TŮMA, Pavel. *Autorský zákon, Komentář. 2. vydání*, C.H.Becks. 2019, s. 721–735, bod 6.

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ Tamtéž, bod 11.

k obchodnímu využití počítačového programu podobného původnímu počítačovému programu v jeho vyjádření. Informace nesmějí být poskytnuty jiným osobám a zároveň AZ zamezuje jejich použití k jinému jednání ohrožujícím nebo porušujícím právo autorské.¹³⁹

Pro úplnost je nutné zmínit tzv. třístupňový test. Zásah do díla musí splňovat podmínky v něm určené. Nestačí tedy, že zásahy do programu spadají pod některou z výjimek v § 65 nebo § 66 AZ, je třeba, aby zároveň byly splněny podmínky v tomto testu stanovené. Konkrétně se jedná o zákaz užití díla v rozporu s běžným způsobem užití díla a zákaz nepřiměřeného dočtení oprávněných zájmů autora.¹⁴⁰ Chaloupková také správně připomíná, že je nadále u takto získaných informací nutné rozlišovat mezi chráněným vyjádřením a nechráněnými principy a myšlenkami.¹⁴¹

4.2 NEDOSTATKY PRÁVNÍ ÚPRAVY ZPĚTNÉHO INŽENÝRSTVÍ

Vzhledem ke kompromisům při přijímání směrnice dochází nyní k několika interpretačním problémům. Mimo jiné může způsobovat komplikace nedefinování mnoha pojmů a jejich následný odlišný výklad.¹⁴² Problémem je zajisté hned definice rozhraní. Vzhledem k jeho ne zcela detailní definici, se při vnímání rozsahu rozhraní může projevit rozdílná interpretace.

Rozhraní standardně bývá vyjádřeno zdrojovým kódem. To se však nedá tvrdit o každém rozhraní. Rozhraní, které není objektivně vyjádřeno pak ani nemůže být chráněno autorským právem. Specifikace takto nevyjádřeného rozhraní musí být chápána jako charakteristika určující jeho funkcionalitu ne jako vyjádření. To však nelze tvrdit paušálně o všech rozhraních. Vždy je tedy nutné rozhraní zkoumat individuálně a poskytovat rozhraní ochranu podle toho, zda je spíše vyjádřením nebo myšlenkou.¹⁴³

¹³⁹ § 66 odst. 4 AZ.

¹⁴⁰ TELEČ, Ivo. TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. Komentář. 2. vydání*, s. 380–386, bod 6.

¹⁴¹ CHALOUPKOVÁ, Helena. HOLÝ, Petr. *Autorský zákon, 5. vydání*, s. 144–150.

¹⁴² CUILLOU, M. Céline. *The Reverse Engineering of Computer Software in Europe and the United States: A Comparative Approach*, 22 Colum.-VLA J.L. & Arts 533 (1997-1998), s. 542.

¹⁴³ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010.

Možné nedostatky mohou být spatřovány rovněž v článku 6 odst. 1 písm. b), který stanoví pravidlo, podle kterého nesmí být informace o interoperabilitě přístupné jinak. Zpětný inženýr má často omezené možnosti dokázat, že informace o rozhraní mu nebyly zpřístupněny dříve, než provedl dekompilaci. Není zcela jisté, zda to pro autory znamená povinnost na žádost informace poskytnou. Není jisté ani to, zda si má nabyvatel díla nejprve informace vyžádat. Také ze znění ustanovení není zřejmé, kolik úsilí musí nabyvatel díla vynaložit na to, aby se pokusil informace od autora získat, než je možné na informace pohlížet jako na nepřístupné.¹⁴⁴

Pravděpodobně je zde ponechán prostor pro uvážení autora, zda informace zpřístupní dobrovolně nebo raději nechá uživatele provést dekompilaci.¹⁴⁵ Nejasná situace by mohla vést k případům, ve kterých se budou autoři pokoušet o získání finančního prospěchu za to, že umožní přístup k informacím o rozhraní. Otázkou je, zda by bylo nutné takto zpoplatněné informace přijmout, aby nenastal rozpor s tímto ustanovením. Autor by sice tímto způsobem obcházel ustanovení autorského práva a žádal odměnu za prvek, který autorským právem není chráněn. Nicméně podmínka zpřístupnění informací před provedením dekompilece by mohla být soudy brána za splněnou. Bylo by tedy vhodné, kdyby zákonodárce přiblížil, kde a v jakém rozsahu by měly být informace přístupné. Zda mají být přístupné automaticky nebo na žádost a zda za ně například může autor žádat licenční odměnu.¹⁴⁶

Další nejasný pojem obsahuje čl. 6 odst. 2 písm. c), ve kterém je zakázáno použít získané informace za účelem vytvoření programu, který se bude podstatně podobat původnímu programu svým vyjádřením. Není však zřejmé, co se podstatnou podobností myslí. Shemtov má za to, že se jedná

¹⁴⁴ CUILLOU, M. Céline. *The Reverse Engineering of Computer Software in Europe and the United States: A Comparative Approach*, 22 Colum.-VLA J.L. & Arts 533 (1997-1998), s. 544.

¹⁴⁵ MYLLY, Ulla-Maija. *An Evolutionary Economics Perspective on Computer Program Interoperability and Copyright*, International Review of Intellectual Property and Competition Law, 2010, s. 310.

¹⁴⁶ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 82.

o podstatnou podobnost v doslovném zdrojovém kódu.¹⁴⁷ Díky tomu je umožněna podobnost ve funkcionalitách mezi původním a novým programem.

Mimo to směrnice neřeší interoperabilitu v celé své komplexnosti, neboť se zaměřuje pouze na interoperabilitu dvou počítačových programů.¹⁴⁸ Důležitá je však rovněž interoperabilita mezi software a hardware. Její opomenutí by mohlo mít za následek nemožnost zjišťování informací o interoperabilitě, nezbytných pro spuštění software v novém hardwarovém prostředí.¹⁴⁹

Je-li umožněna dekompilace za účelem nalezení specifikace rozhraní, pak není zcela jasné, zda se může jednat o možnost provádět zpětné inženýrství pouze u konkrétní části nebo u programu celého. Čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice o právní ochraně počítačových programů dovoluje provádět zpětné inženýrství pouze u té části programu, která je pro interoperabilitu nezbytná. Vzhledem k tomu, že zpětný inženýr pravděpodobně nebude mít informace o tom, v které části má informace hledat, bude nucen dekompileovat celý program.¹⁵⁰

Směrnice se příliš nezabývá technologií zpětného inženýrství. Technologický pokrok a změna prostředí může vést k tomu, že rovnováha, které se směrnice snaží dosáhnout, bude narušena. Je možné, že v budoucnu bude zpětné inženýrství běžný, levný a rychlý proces a výhoda tak bude posunuta na stranu zpětného inženýra.¹⁵¹ Může tomu však být i naopak a zpětné inženýrství nemusí žádné informace odhalit. Zpětné inženýrství složitých

¹⁴⁷ CUILLOU, M. Céline. *The Reverse Engineering of Computer Software in Europe and the United States: A Comparative Approach*, 22 Colum.-VLA J.L. & Arts 533 (1997-1998), s. 544.

¹⁴⁸ Čl. 6 odst. 1 písm. Směrnice o právní ochraně počítačových programů: „...o interoperabilitě nezávisle vytvořeného počítačového programu s jinými programy.“

¹⁴⁹ MYLLY, Ulla-Maija. *An Evolutionary Economics Perspective on Computer Program Interoperability and Copyright*, International Review of Intellectual Property and Competition Law, 2010, s. 309.

¹⁵⁰ CUILLOU, M. Céline. *The Reverse Engineering of Computer Software in Europe and the United States: A Comparative Approach*, 22 Colum.-VLA J.L. & Arts 533 (1997-1998), s. 544.

¹⁵¹ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 87.

rozhraní může navíc zabrat velké množství času¹⁵² a zároveň vyžaduje od vývojářů značné úsilí a investice.¹⁵³ Rovněž není zaručeno, že implementace rozhraní povede k interoperabilitě.¹⁵⁴

Směrnice zároveň příliš neřeší fázi, která následuje po provedení zpětného inženýrství. Například chybí informace o tom, zda lze implementaci rozhraní, respektive jeho zdrojový kód kopírovat nebo je nutné spokojit se se specifikací rozhraní. Ačkoli toto směrnice výslovně neřeší, lze dojít k závěru, že lze použít pouze specifikaci rozhraní jakožto, pro zajištění interoperability, dostačující prvek. Implementace rozhraní, která je vyjádřena zdrojovým kódem je chráněna autorským právem jako vyjádření.¹⁵⁵

Naopak tam, kde směrnice řeší fáze následující po provedení zpětného inženýrství, obsahuje velké množství omezujících ustanovení, která brání jednoduššímu přístupu k informacím o rozhraní. Jedním z takových omezení je nemožnost poskytnout získané informace o rozhraní ostatním subjektům na trhu. Každá společnost si tak musí provést zpětné inženýrství samostatně, což navyšuje náklady a prodlužuje dobu, po kterou je rozhraní nepřístupné. Zároveň mohou být některé společnosti nuceny trh opustit, protože nedisponují dostatečnými prostředky umožňující zpětné inženýrství. Výše jsme si uvedli, že přístup ke specifikaci rozhraní by neměl být jakkoli omezen, stejně jako tomu není u jiných děl, a toto omezení přístupu by nemělo být nadále rozšiřováno nemožností poskytnout získané informace trhu.¹⁵⁶

¹⁵² European Commission, Commission staff working document, *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*, s. 34, 14.

¹⁵³ Rozhodnutí Evropské komise v řízení podle článku 82 [ES] a článku 54 Dohody o EHP zahájeném proti *Microsoft Corp.*, ze dne 24. března 2004, sp. zn. COMP/C -3 /37.792 – Microsoft, recitál 36.

¹⁵⁴ European Commission, Commission staff working document, *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*, Brusel. 2013. s. 34, 14.

¹⁵⁵ Např. Rozsudek SDEU ze dne 2. května 2012, C -406/10, *SAS Institute Inc. v. World Programming Ltd.*, bod. 38.

¹⁵⁶ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 86.

4.2.1 TECHNICKÉ NEDOSTATKY ZPĚTNÉHO INŽENÝRSTVÍ A ZÁJEM NA DOBROVOLNÉM LICENCOVÁNÍ

Jak směrnicí o ochraně počítačových programů v Evropské unii, tak doktrínou fair use ve Spojených státech amerických je za účelem interoperability umožněno za jistých okolností zpětné inženýrství. Zpětné inženýrství za účelem zajištění interoperability má, stejně jako jiné metody, své nedostatky. Potřebuje-li nabyvatel počítačového programu provést zpětné inženýrství proto, aby si zajistil interoperabilitu, ani při veškeré opatrnosti nelze vždy dosáhnout toho, že neodhalí části kódu, které k interoperabilitě nejsou nezbytné. Takové části však jsou chráněny.¹⁵⁷

Zpětné inženýrství není jednoduchý proces, vyžaduje značné odborné znalosti a finanční prostředky.¹⁵⁸ Stejně tak nemá osoba provádějící zpětné inženýrství jistotu v tom, že dosáhne informací, které hledá. V případě rozsáhlejších, komplexnějších programů pak zpětné inženýrství za účelem zjištění informací o rozhraní nemusí být realizovatelné vůbec.¹⁵⁹ To vše může bránit zájmu zpětné inženýrství provádět. Prokázat skutečnost, že provedené zpětné inženýrství není pro zajištění interoperability dostačující bude problematické. Ještě závažnější dopad můžou mít pro zpětného inženýra autorem následně provedené změny specifikace rozhraní.¹⁶⁰ Je evidentní, že zpětné inženýrství doprovází několik problematických aspektů.

Směrnice o právní ochraně počítačových programů tedy neslouží, respektive neměla by sloužit, jako primární instrument k zajištění interoperability. Měla by být spíše v roli alternativního instrumentu, selžou-li instrumenty jí předcházející. Tím základním by měla být zejména motivace auto-

¹⁵⁷ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 51.

¹⁵⁸ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, *Academisch Proefschrift*. Brussels, 2010, s. 89.

¹⁵⁹ GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). *Journal of European Competition Law & Practice* 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. s. 13.

¹⁶⁰ Tamtéž. s. 13.

rů zpřístupnit specifikaci rozhraní.¹⁶¹ Ideální varianta je zpřístupnění informací o rozhraní podle stranami nastavených podmínek. V takovém případě by nebyla dekompilace možná. Směrnice totiž zakazuje zpětné inženýrství vedoucí k získání informace nezbytné k dosažení interoperability, která je pro zpětného inženýra snadno a rychle přístupná jinak.¹⁶²

Zákonodárce dle našeho názoru při přijímání směrnice příliš spoléhal na zájmy autorů a motivaci dobrovolně rozšiřovat svoji síť. Měl za to, že existuje značné množství důvodů, proč by autoři měli své rozhraní sdílet dobrovolně. Tomu nasvědčuje mimo jiné omezení rozkladu v čl. 6 odst. 1 písm. b) směrnice o právní ochraně počítačových programů. Ať už jde o zabránění zpětnému inženýrství, rychlejší tvorbu interoperabilních systémů, větší základnu uživatelů a vývojářů nebo jiné motivy, je přinejmenším vhodné motivovat společnosti k dobrovolnému licencování, díky kterému bude zpětné inženýrství zbytné.¹⁶³ Tento cíl však nebyl zcela naplněn.

Evropská komise si je vědoma nedostatků v úpravě interoperability týkající se počítačových programů. Ve svém pracovním dokumentu analyzuje proveditelnost opatření, která by mohla vést významné hráče na trhu k licencování informací o interoperabilitě.¹⁶⁴ Evropská komise se v dokumentu zaměřuje spíše na řešení situace *ex ante*. Práva na ochranu hospodářské soutěže, pomocí kterých je interoperabilitu také možné zajistit, jsou jakožto právní úprava *ex post* upozadována.¹⁶⁵

Komise zvažovala legislativní opatření, která nicméně z důvodu nákladnosti, technické obtížnosti a dalších možných komplikací zamítla.¹⁶⁶ Je

¹⁶¹ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 89-90.

¹⁶² Čl. 6 odst. 1 písm. b) Směrnice o právní ochraně počítačových programů.

¹⁶³ SAMUELSON, P., Scotchmer, S. *The Law & Economics of Reverse Engineering*, s. 1616.

¹⁶⁴ European Commission, Commission staff working document, *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*. Brusel. 2013.

¹⁶⁵ GRAEF, Inge., VALCKE, Peggy. *Exploring new ways to ensure interoperability under the Digital Agenda*. Emerald Group Publishing Limited, 2014, č. 1, s. 2.

¹⁶⁶ European Commission, Commission staff working document, *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*. Brusel. 2013. s. 14-15.

však vhodné zmínit zvažovaná opatření nelegislativní, která by mohla vést k lepší interoperabilitě a zároveň zachovala důvěru ve stabilitu právního řádu. Nelegislativní opatření také budou mít rychlejší dopad na trh, sníží transakční náklady a podpoří kulturu licencování.¹⁶⁷ Evropská komise v *soft law* vidí značný potenciál. Záměrem je snížení bariér bránících ve vstupu na trh menším soutěžitelům a vývojářům. Graef zde upozorňuje, že problémy interoperability se netýkají pouze na trhu významných společností, ale také společností menších.¹⁶⁸

Prvním návrhem Evropské komise je zavedení osvědčených postupů týkajících se dostupnosti informací o interoperabilitě. V podstatě jde o zavedení standardizovaných procesů usnadňujících komunikaci mezi zájemcem o informace týkající se interoperability a jejich držitelem.¹⁶⁹

Stejně tak by mohlo pomoci zavedení standardizovaných licenčních podmínek, díky kterým by byly významně šetřeny transakční náklady.¹⁷⁰ Problém by mohl nastat v rychlém zastarání takto vytvořeného licenčního modelu. Na jeho dynamický vývoj však Evropská komise myslela a navrhovala vytvořit tyto licence na základě Creative Commons.¹⁷¹

Dalším bodem, na kterém by mohlo podle Evropské komise jednání o licenci ustrnout, je hodnota informací o interoperabilitě. Bylo by tedy možné přistoupit k vypracování vzorového modelu, na základě kterého by strany mohly určit hodnotu informací o rozhraní.¹⁷²

¹⁶⁷ GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). *Journal of European Competition Law & Practice* 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. s. 18.

¹⁶⁸ GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). *Journal of European Competition Law & Practice* 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. s. 18.

¹⁶⁹ European Commission, Commission staff working document, *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*, Brusel. 2013. s. 15.

¹⁷⁰ Tamtéž.

¹⁷¹ Tamtéž.

¹⁷² European Commission, Commission staff working document, *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*, Brusel. 2013. s. 16.

Komise v dokumentu navrhuje jako další alternativní možnost, zavázat společnost, která obdrží dotaci k tomu, aby informace o rozhraní zpřístupnila.¹⁷³ Mimo tento poslední případ se jedná o návrhy, které autory, kteří nemají zájem o zveřejnění informací o interoperabilitě, nedonutí k jejich zveřejnění. Soft-law neumožní autoritativní vynucení zpřístupnění informací a jako takové je nedostatečné.

Návrhy nejsou vhodné ani z toho důvodu, že specifikace rozhraní je myšlenkou, kterou autorské právo nechrání. Valcke se domnívá, že by bylo vhodnější, pokud by se Evropská komise rozhodla legislativně vyjasnit, při kterých situacích na trhu by informace o interoperabilitě měly být sdíleny. Na druhou stranu uznává, že soft-law umožní Evropské komisi sledovat dopad regulace ex ante a toto následně vyhodnotit a upravit.¹⁷⁴

Ačkoli není zpětné inženýrství ideální postup k získání informací, je v současné době jedním z mála, pomocí kterého lze informace získat. Interoperabilita dosahována pomocí informací získaných zpětným inženýrstvím, které je umožněno autorským právem, respektive směrnicí by mohla být značně omezena, bylo-li by zpětné inženýrství omezeno jinými právy duševního vlastnictví.

4.2.2 OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ A PATENT

Důležitou otázkou je, zda lze omezit zpětné inženýrství jinými formami právní ochrany. Typicky se jedná o obchodní tajemství nebo patent. Podle Spoor *„některé země dokonce poskytují patenty týkající se rozhraní.“*¹⁷⁵. Důležitost interoperability a výše uvedených článků směrnice se naštěstí projevila rovněž v Dohodě o jednotném patentovém soudu. Ta v článku 27 omezuje účinky jednotného patentu, které se tak nesmí vztahovat na *„úkony a používání získaných informací dovolené podle článků 5 a 6 směrnice*

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ GRAEF, Inge., VALCKE, Peggy. *Exploring new ways to ensure interoperability under the Digital Agenda*. Emerald Group Publishing Limited, 2014, č. 1, s. 8.

¹⁷⁵ SPOOR, H. Spoor. *Copyright Protection and Reverse Engineering of Software: Implementation and Effects of the EC Directive Symposium: Copyright Protection and Reverse Engineering of Software*, 19 U. Dayton L. Rev. 1063 (1993-1994). s. 1073.

2009/24/ES (3), a zejména podle jejich ustanovení o rozkladu a interoperabilitě“.¹⁷⁶

Patent s unijním účinkem tedy nesmí chránit informace získané podle článků 5 a 6 směrnice o právní ochraně software. Zde je opět viditelný zájem na zpřístupnění specifikace rozhraní a snaha zamezit společnostem omezovat přístup k rozhraní jiným než autorským právem.¹⁷⁷ Jednotný evropský patent tak má za následek, že skrze něj nemůže být bráněno v provádění dekompilece za účelem zajištění interoperability. Národní patenty však tímto předpisem nejsou dotčeny. Nestanoví-li národní předpisy obdobnou výjimku pro interoperabilitu, bude nadále možné interoperabilitě v konkrétních případech bránit.¹⁷⁸

Bráněno zpětnému inženýrství by nemělo být ani obchodním tajemstvím. To potvrdila i Směrnice o obchodním tajemství. Není v ní však řešena souvislost se směrnicí o právní ochraně počítačových programů. Rovněž v ní chybí limitace v používání zpětným inženýrstvím získaných informací, jako tomu je v případě směrnice o právní ochraně počítačových programů.¹⁷⁹

Přijatá verze směrnice na ochranu obchodního tajemství dovoluje zpětné inženýrství tam, kde je nabyvatel bez povinnosti omezit získávání obchodního tajemství:

„Získání obchodního tajemství se pokládá za oprávněné, pokud k němu došlo některým z těchto způsobů: pozorováním, zkoumáním, demontáží nebo testováním výrobku nebo předmětu, který byl zpřístupněn veřejnosti nebo který

¹⁷⁶ Čl. 27 písm. k) Dohody o Jednotném patentovém soudu, 2013/C 175/01, EN - EUR-Lex [online]. [cit. 26. 2. 2021]. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A42013A0620%2801%29>

¹⁷⁷ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 91-92.

¹⁷⁸ GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). *Journal of European Competition Law & Practice* 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. s. 15-16.

¹⁷⁹ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 82.

je oprávněně v držení osoby, která informace získala a nemá žádnou právně závaznou povinnost omezit získávání daného obchodního tajemství.¹⁸⁰

Takové právně závazné povinnosti by podle Weston mohl odpovídat právě čl. 6 směrnice o právní ochraně počítačových programů, který povinnost zavádí. Weston se nicméně přiklání k tomu, že povolení dekompilovat počítačový program zůstává v souladu se směrnicí o právní ochraně počítačových programů se všemi jejími omezeními.¹⁸¹

5. NÁVRHY DE LEGE FERENDA

Poslední část tohoto příspěvku se zabývá tím, zdali je aktuální právní úprava, zvolená forma a rozsah ochrany rozhraní, možnost zpětného inženýrství a zejména míra interoperability, dostatečná. Vzhledem k tomu, že v minulosti již byla interoperabilita zajišťována rovněž pomocí práv na ochranu hospodářské soutěže¹⁸², bude níže uvedena v souvislosti s aktuální právní úpravou.

Autorské právo by však jakožto zvolené právní odvětví mělo být dostačující, neboť obsahuje vhodné instrumenty k dosažení interoperability a jako takové má vyřešenou otázku ochrany rozhraní. Rozsah ochrany rozhraní je určován dělením rozhraní na myšlenky a vyjádření. Vzhledem k tomu, že specifikace rozhraní spadá pod myšlenku a není chráněna, je autorské právo pro zajištění interoperability vhodné.

Otázkou zůstává, zda je dostačující možnost provádět zpětné inženýrství nebo by bylo vhodné informace o interoperabilitě zpřístupnit zájemci jinak. Například pomocí práva na ochranu hospodářské soutěže. To by se však mělo uplatnit pouze v případech, kdy interoperability nemůže být dosaženo pouze pomocí autorského práva.

V každém případě by bylo vhodné úpravu zpětného inženýrství modernizovat tak, aby nebylo nadále nutné využívat ex post doplňující in-

¹⁸⁰ Čl. 3 Směrnice o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním.

¹⁸¹ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 83.

¹⁸² Judgment of the Court of First Instance of 17 September 2007. T-201/04. *Microsoft Corp. v Commission of the European Communities*.

strumenty (např. ochrana hospodářské soutěže, viz případ Microsoft¹⁸³).¹⁸⁴ Není však žádoucí přijetí nového zákona nebo jeho rozsáhlá reformace. To by mohlo způsobit nejistotu a destabilizaci současného stavu.¹⁸⁵

Z těchto důvodů bude navrženo několik způsobů, kterými by mohla být autorskoprávní úprava doplněna, upravena nebo nahrazena. Navrhujeme několik možných alternativ, pomocí kterých lze dosáhnout větší míry interoperability.

5.1 DOPLŇUJÍCÍ OCHRANA

Zajištění interoperability může být dnes umožněno pomocí dvou odvětví právního řádu. Ačkoli cílem obou z nich je zajištění interoperability a správné fungování trhu, jsou metody k dosažení takového cíle odlišné. Prvním odvětvím, které má vliv na interoperabilitu je právo duševního vlastnictví, konkrétně autorské právo. Autorské právo vyjímá z ochrany specifikaci rozhraní a umožňuje zpětné inženýrství.

Druhým odvětvím je právo hospodářské soutěže, které interoperabilitu vynucuje až v případě porušení práva hospodářské soutěže, například zneužitím dominantního postavení nebo v případě monopolního postavení.¹⁸⁶ Jednotlivé případy jsou tak hodnoceny individuálně a flexibilně, což může vést ke spravedlivějšímu rozhodování případů s posouzením všech okolností a jejich vlivu na trh a výběr adekvátního řešení nastalé situace. Mohou tak být lépe vyvažována pozitiva a negativa konkrétního případu. Na druhou stranu nemusí být zajištěna dostatečná míra právní jistoty, což může vést k nižší motivaci inovovat.¹⁸⁷

¹⁸³ Tamtéž.

¹⁸⁴ GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). *Journal of European Competition Law & Practice* 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. s. 18.

¹⁸⁵ DAUGHTREY, S. Carran. *Reverse Engineering of Software for Interoperability and Analysis Note*. *Vanderbilt Law Review*. 1994, vol 47, issue 1, s. 145–188.

¹⁸⁶ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, *Academisch Proefschrift*. Brussels, 2010, s. 91.

¹⁸⁷ Tamtéž, s. 99-100.

Najít rovnováhu mezi těmito právy není jednoduché. Ochranu počítačového programu a jeho rozhraní je z obecného pohledu vhodnější upravit od počátku, tedy autorským právem. Tak aby se adresáti těchto norem mohli přizpůsobit. V některých případech, kde tato obecná úprava není dostačující, je vhodné pomoci autorskému právu právem na ochranu hospodářské soutěže.¹⁸⁸

Tento stav by však neměl být shledán dostačujícím. To i proto, že ochrana hospodářské soutěže dnes není poskytována příliš flexibilně, případ od případu (ex post). Čím dál častěji se vytváří konkrétní doktríny a návody vydávané Evropskou komisí, které se snaží vyřešit hospodářskou soutěž obecně, bez nutnosti zkoumat a balancovat každý jednotlivý případ (ex ante).¹⁸⁹ Základním východiskem by proto měla být zcela soběstačná a dostačující úprava autorským právem. Právo na ochranu hospodářské soutěže by se uplatnilo pouze ve výjimečných případech.

5.1.1 HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

Směrnice o právní ochraně počítačových programů ve své preambuli počítá s uplatňováním pravidel hospodářské soutěže. V bodě 17 stanoví, že: „Ustanoveními této směrnice není dotčeno uplatňování soutěžních předpisů podle článků 81 a 82 Smlouvy, pokud dodavatel mající dominantní postavení odmítne zpřístupnit informace nezbytné k dosažení interoperability ve smyslu této směrnice.“

Články 101 (dříve 81) a 102 (dříve 82) Smlouvy o fungování Evropské unie zakazují jednání podniků zneužívající dominantní postavení a dohody vylučující, omezující nebo narušující hospodářskou soutěž. Čl. 101 SFEU omezuje společnosti ve spojování, které by mohlo vést k omezování soutěže. Jedná se na například o vznik kartelů.¹⁹⁰ Čl. 102 SFEU míří na zneužití dominantního postavení jednou společností. To, zda společnost zneužívá své postavení je nutné zkoumat individuálně a soudy zde mají velký prostor

¹⁸⁸ Tamtéž, s. 105.

¹⁸⁹ Tamtéž, s. 120, 142.

¹⁹⁰ Článek 101 Smlouvy o fungování Evropské unie.

k úvaze.¹⁹¹ Současně ale článek 102 demonstrativně vypisuje některé příklady zneužití dominantního postavení a poskytuje tak alespoň částečnou právní jistotu pro společnosti v dominantním postavení.¹⁹²

Pro rozhraní je významné zejména zneužívání postavení v omezování výroby, odbytu nebo technického vývoje na úkor spotřebitelů. Půjde-li o rozhraní, respektive o přístup k informacím o daném rozhraní, který bude nezbytný pro fungování trhu, může nastat situace, kdy bude společnost povinná informace o rozhraní poskytnout ostatním soutěžitelům. Autor počítačového programu se dostane do rozporu s právem na ochranu hospodářské soutěže zejména tehdy, stane-li se jeho rozhraní tzv. standardem a on neposkytne zájemcům informace nezbytné pro interoperabilitu.

Jak jsme již uvedli, směrnice počítá s tím, že se v těchto případech použijí pravidla hospodářské soutěže. Směrnice o právní ochraně počítačových programů se tedy použije v každém případě, bez ohledu na to, zda je autor v dominantním postavení nebo ne. Pokud však v dominantním postavení je, použijí se rovněž ustanovení SFEU a autor musí sám aktivně poskytnout informace o rozhraní ostatním soutěžitelům.¹⁹³

Ochrana pomocí práva hospodářské soutěže by měla nastat pouze ve velmi výjimečných případech. Veškeré situace, které lze předvídat by měly být řešeny primárně pomocí autorského práva. Pravidla hospodářské soutěže by tak byla použitelná pouze ve zjevném zneužití dominantního postavení a nemožnosti zajistit interoperabilitu pomocí autorského práva.¹⁹⁴

Prvním takovým případem byl *Magill*¹⁹⁵, který byl potvrzený v rozhodnutí ve věci *IMS Health*. Produkt společnosti IMS se stal standardem na

¹⁹¹ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 115.

¹⁹² Článek 102 Smlouvy o fungování Evropské unie.

¹⁹³ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 116.

¹⁹⁴ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 84.

¹⁹⁵ Rozsudek SDEU ze dne 6. dubna 1995., RTE a ITP v. Komise, sp. zn. C-241/91 P a C-242/91 P.

německém trhu. Vzhledem k tomu, že IMS nechtěla svůj formát licencovat, musely konkurenční společnosti používat odlišné, nestandardní formáty.¹⁹⁶

SDEU rozhodl, že: „Odmítnutí podniku v dominantním postavení umožnit přístup k produktům chráněným právem duševního vlastnictví... lze považovat za zneužívající pouze pokud společnost, která o licenci požádala..., hodlá vyrábět nové zboží nebo služby, které vlastník práva nenabízí a po kterých existuje potencionální spotřebitelská poptávka.“¹⁹⁷

V tomto rozhodnutí se jeví jako zásadní podmínka, podle které musí žadatel mít zájem vytvářet nové zboží, které autor nenabízí a po kterém je poptávka. V opačném případě nemusí jít o zneužití dominantního postavení.

Autorské právo by pro zajištění interoperability mělo být dostačující. Avšak v ojedinělých případech lze použít i právo hospodářské soutěže. Jedná se například o případy, kdy držitel autorských práv má na trhu takové postavení, že například může své rozhraní změnit, čímž omezí přístup i těch soutěžitelů, kteří k rozhraní dříve měli přístup. Dalším takovým případem může být rozhraní natolik komplexní, že je nemožná jeho dekompilace a držitel autorských práv zároveň odmítá dobrovolně informaci o rozhraní zpřístupnit.¹⁹⁸

Takový případ byl například spor s *Microsoftem*. Dle rozhodnutí zneužila společnost Microsoft svého dominantního postavení tím, že odmítla poskytnout konkurentům informace o interoperabilitě.¹⁹⁹ SDEU rozhodl o tom, že Microsoft musí zpřístupnit pouze informace o interoperabilitě, nikoli celý kód.²⁰⁰ A to za účelem rovné soutěže, konkurence, spravedlivé ceny

¹⁹⁶ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 124-125.

¹⁹⁷ Rozsudek SDEU ze dne 29. dubna 2004, IMS Health GmbH & Co. OHG proti NDC Health GmbH & Co. KG, sp. zn. C-418/01, bod 49.

¹⁹⁸ GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). *Journal of European Competition Law & Practice* 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. s. 7-8.

¹⁹⁹ Judgment of the Court of First Instance of 17 September 2007. T-201/04. *Microsoft Corp. v Commission of the European Communities*, bod 1231.

²⁰⁰ Tamtéž, bod 657.

a kvality. Konkurenci pro zajištění interoperability postačuje specifikace rozhraní, nikoli implementace rozhraní. Rozhodnutí SDEU tak nepovede k tomu, že společnosti budou kopírovat nebo reprodukovat výrobky Microsoft.²⁰¹

V těchto a dalších obdobných případech, které mohou nastat, a které nelze zcela předpokládat není důvodné omezovat použití pravidel hospodářské soutěže. Tato pravidla by se však neměla dostat do pozice alternativního řešení autorských práv k rozhraní.²⁰²

Právo na ochranu hospodářské soutěže může sloužit jako doplňující ochrana k autorskému právu. Jako takové neřeší nikterak ochranu duševního vlastnictví, jeho účelem je zajištění fungování hospodářské soutěže.²⁰³ Oproti autorskému právu poskytují řešení zmíněných problémů až při jejich vzniku. Pokud by tedy autorská ochrana byla dostatečná a obsáhla by veškeré problematické body již od vzniku díla, nebyl by důvod zabývat se jinými formami ochrany.

Vzhledem k tomu, že autorské právo se již v několika případech²⁰⁴ ukázalo jako nedostatečné, neboť jím byly nepřímo chráněny i prvky nespádající pod ochranu autorského práva, je to právě právo hospodářské soutěže, které může přinést rovnováhu mezi autory a trh. Zároveň se může projevit výhoda v individuálním řešení případů. Antimonopolní pravidla hospodářské soutěže tak mohou vyrovnat zneužívání monopolního postavení, do kterého se společnost může dostat na základě autorského práva. Musí však vždy jít o zneužití postavení, pouhé autorské právo k počítačovému programu tedy není dostačující argument pro použití antimonopolních

²⁰¹ Tamtéž.

²⁰² VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 43-45.

²⁰³ MENELL, S. Peter. *Rise of the API Copyright Dead?: An Updated Epitaph for Copyright Protection of Network and Functional Features of Computer Software*. 31 Harvard Journal of Law and Technology 305 (2018), UC Berkeley Public Law Research Paper No. 2893192. In: SSRN Electronic Journal. [online]. 6. 1. 2017 [cit. 12. 2. 2021]. <http://www.ssrn.com/abstract=2893192>, s. 465.

²⁰⁴ Např. Judgment of the Court of First Instance of 17 September 2007. T-201/04. *Microsoft Corp. v Commission of the European Communities*.

pravidel. Naráží se zde však na jeden problém, a to nemožnost reagovat na situace, kdy je na trhu více společností omezujících interoperabilitu (oligopolní trh). Korekce interoperability pomocí práv na ochranu hospodářské soutěže totiž přichází v úvahu pouze a jedině při zneužití dominantního postavení, což se stává primárně v případě monopolního trhu.²⁰⁵

Je zřejmé, že cíle obou právních odvětví jsou obdobné a mohou se částečně v jejich dosahování doplňovat. Ochrana právem na ochranu hospodářské soutěže tak může být jedním z korekčních prvků doplňujících autorské právo. Je však evidentní, že nemůže jít o jediné řešení, neboť je značně zdoluhavé a komplexní a lze použít pouze při zneužití dominantního postavení. Zároveň je nutná značná asistence dominantního soutěžitele, který informace musí zpřístupnit.²⁰⁶

5.2 EXPLICITNÍ VYJMUTÍ SPECIFIKACE ROZHRAŇÍ Z OCHRANY

Na základě dichotomie myšlenka/vyjádření se z autorskoprávní ochrany vyjmají části díla, které jsou jeho myšlenkou, nápadem a principem a nejsou tak vyjádřením autorovy individuální tvorby. Specifikaci rozhraní bychom mohli chápat právě jako myšlenku nebo nápad. Specifikace rozhraní sice může být rovněž vyjádřením, protože má konkrétní formu. Jedná se však o natolik funkční prvek počítačového programu, že je možné jej vyjmout z ochrany autorského práva.

Jednou z možností je tedy výslovné vyjmutí specifikace rozhraní z autorskoprávní ochrany. Implementace rozhraní by však musela z důvodu zachování autorských práv k dílu zůstat nadále chráněna a nesměla by být kopírována. Část programu by sice byla vyňata z ochrany, nicméně autor by nadále měl nad programem kontrolu.²⁰⁷ Společnosti by stále byly motivovány inovovat a vytvářet autorská díla, neboť by jejich počítačové

²⁰⁵ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 84.

²⁰⁶ GRAEF, Inge., VALCKE, Peggy. *Exploring new ways to ensure interoperability under the Digital Agenda*. Emerald Group Publishing Limited, 2014, č. 1, s. 3.

²⁰⁷ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, *Academisch Proefschrift*. Brussels, 2010, s. 209-211.

programy byly nadále chráněny, avšak s výjimkou, která by byla jasně stanovená a pro všechny transparentní.

Takovéto vyjmutí z ochrany by však znamenalo změnu směrnice. Nově by musela přesně definovat, jaký prvek počítačového programu chráněn je a jaký není. Problémy může způsobovat to, že není objektivně zcela určité, která část počítačového programu je specifikace rozhraní.²⁰⁸ Zároveň je možné, že vyjmutí rozhraní povede k částečné demotivaci autorů rozhraní vytvářet. Rovněž by mohla nastat situace, kdy společnost využije rozhraní, které je standardem, pro získání většího podílu na trhu. Rozhraní poté rozšíří nebo změní tak, aby vyloučila interoperabilitu konkurentů.²⁰⁹

Podle Van Rooijena však pouhé vyjmutí rozhraní z autorskoprávní ochrany situaci zcela neřeší, neboť by nadále nabyvatel produktu musel informace o rozhraní nějakým způsobem získat.²¹⁰ Tyto informace by musel být autor povinen zveřejnit. Nebo by si nabyvatel musel tyto informace zajistit sám. Tím by však mohl zasáhnout do části chráněné autorským právem, stejně jako v případě zpětného inženýrství.²¹¹ Ideální se tak jeví explicitní vyjmutí specifikace rozhraní z autorskoprávní ochrany spojené s povinným zveřejněním informací o tomto rozhraní.

5.3 SNÍŽENÍ DOBY OCHRANY ROZHRAŇÍ

Podle Weston je další možností, která povede k lepší, nikoli dokonalé interoperabilitě, snížení doby ochrany počítačového programu, respektive jeho rozhraní.²¹² Lze důvodně předpokládat, že významné snížení ochrany u počítačového programu jako celku by mělo nepříznivý dopad, neboť autoři by

²⁰⁸ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 21.

²⁰⁹ SAGDEO, Parth. *Application programming interfaces and the standardization-value appropriation problém*, s. 257–258.

²¹⁰ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, *Academisch Proefschrift*. Brussels, 2010, s. 212.

²¹¹ Tamtéž, s. 212–214.

²¹² WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 95.

již neměli takový zájem na vývoji nových děl, protože by tato nebyla chráněna po přiměřenou dobu.

V případě snížení doby ochrany u rozhraní narážíme na již zmíněný problém s odloučením rozhraní od počítačového programu. Spíše, než tato varianta by byla vhodnější varianta úplného vyjmutí specifikace rozhraní z ochrany.²¹³ Ačkoli by snížení doby ochrany rozhraní mohlo vyřešit otázku interoperability v rámci dlouhodobějšího pohledu, situace v krátkodobém horizontu by zcela vyřešena nebyla. Například pro uživatele je totiž nezbytné mít programy interoperabilní ihned a kontinuálně.

Vzhledem k podpoře inovací by však tato varianta mohla být vhodná, neboť soutěžitelé by mohli po nějaké době využít informací o rozhraní a postavit na nich své produkty. Zároveň by však autor měl možnost v rámci zkrácené doby ochrany bojovat o postavení na trhu a vytvoření standardu rozhraní.²¹⁴

5.4 ROZHRANÍ JAKO STANDARD

Příznivý dopad na trh může mít zavedení tzv. standardů rozhraní.²¹⁵ Interoperabilita je forma standardizace.²¹⁶ To proto, že vývojář musí použít již používanou specifikaci rozhraní a svým způsobem z ní tak vzniká standard. Standardy mohou vést k vyššímu množství investic do inovací, ke zlepšení přístupnosti uživatelů k jednotlivým programům nebo omezení lock-in efektu.²¹⁷

²¹³ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 212.

²¹⁴ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 95-96.

²¹⁵ Tamtéž.

²¹⁶ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 59.

²¹⁷ SHAH, C. Rajiv. KESAN, P. Jay. *Lost in Translation: Interoperability Issues for Open Standards*. Illinois Public Law Research Paper No. 08-02, 1/S: A Journal of Law and Policy for the Information Society, Vol. 8:1, 2012, U Illinois Law & Economics Research Paper No. LE08-026, [online]. 2008 [cit. 26. 2. 2021]. Dostupné z: <https://papers.ssrn.com/abstract=1201708>, s. 116.

Na trhu se pohybuje obrovské množství společností vyvíjejících jednotlivé produkty, které však má zákazník zájem používat komplexně.²¹⁸ Společnosti prodávající jednotlivé komponenty mají zájem na tom, aby mezi sebou byly kompatibilní, a proto se na trhu vyvíjejí určité standardy rozhraní, které interoperabilitu zajišťují.

Problém je v tom, že není zřejmé, kdo by měl určovat tyto standardy.²¹⁹ Standard může určit konsenzus většiny, případně autorita (např. stát). Neobvyklá není ani situace, kdy se rozhraní, které je pro trh významné a u spotřebitelů oblíbené, stane standardem.²²⁰ Problém však může nastat v případech, kdy společnosti právě takto vzniklé „standardy“ začnou zneužívat pro svůj prospěch. Standardy by nicméně mohly být vyjmuty z ochrany. Každé rozhraní, které by se stalo standardem by tak bylo automaticky z ochrany vyloučeno a byla by umožněna interoperabilita.²²¹ Problematické však je hodnocení toho, zda dané rozhraní je standardem nebo není.

Možností je rovněž používání otevřených standardů, které ze své podstaty interoperabilitu umožňují.²²² Touto cestou by se mohla vydat i Evropská komise. Stále však není jasné, kdo a jak by měl standardy v případě rozhraní definovat.²²³ Zavedení standardů však není v zájmu velkých společností, které by přišly o výhodu „lock-in“ efektu.²²⁴

²¹⁸ POUDEL, Swaroop. *Internet of Things: Underlying Technologies, interoperability, and Threats to Privacy and Security*, Berkeley Technology Law Journal. 2016, vol. 31, s. 1010.

²¹⁹ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 208.

²²⁰ SAMUELSON, Pamela. *Are Patents on Interfaces Impeding Interoperability?* Minnesota law review. UC Berkeley Public Law Research Paper No. 1323838, 2009. s. 6.

²²¹ PALFREY, John. GASSER, Urs. *Interop: The Promise and Perils of Highly Interconnected Systems*. Basic Books, 2012, USA, Little Brown, s. 12.

²²² BORGOGNO, Oscar. COLAGNELO, Giuseppe. *Data Sharing and Interoperability Through APIs: Insights from European Regulatory Strategy*, Stanford-Vienna European Union Law Working Paper No. 38. 2019, s. 21-22.

²²³ Tamtéž, s. 35.

²²⁴ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 9.

5.5 POVINNÉ ZVEŘEJNĚNÍ SPECIFIKACE ROZHRAŇÍ

Zvažováno by mohlo být například i povinné a automatické poskytnutí informací nezbytných pro zajištění interoperability, případně licence k rozhraní celému. Informace nebo licence k celému rozhraní by byly poskytnuty současně s licencí k počítačovému programu.²²⁵ Licence by dokonce mohla být poskytnuta za poplatek. Ten by mohl být vypočítaný na základě předem stanovené základní sazby. Autoři rozhraní by tak měli kompenzováno používání jejich rozhraní.²²⁶ To by je mohlo motivovat k dalšímu licencování.

Zpětné inženýrství je, jak jsme si uvedli, značně náročný proces, který s neustále se zvyšující komplexitou počítačových souborů může být čím dál složitější. Alternativou pro něj je právě povinné sdělování informací o interoperabilitě nebo licencování rozhraní. V případě poskytnutí pouhých informací nezbytných pro interoperabilitu by nadále trvala časová výhoda autora, neboť implementace specifikace rozhraní trvá určitý čas.²²⁷ Až v případě nesplnění požadavku na zveřejnění informací nezbytných pro interoperabilitu, by mohlo být umožněno zpětné inženýrství.

V případě poskytnutí licence k rozhraní by to pro zájemce znamenalo dodatečné náklady na odměnu za licenci. Otázkou je, jak by licenční poplatek mohl být definován.²²⁸ Lze však mít za to, že takové zveřejnění by mohlo naplňovat požadavek přístupu společnosti k myšlenkám a principům (viz public domain) a zároveň by dostatečně chránilo autorovo dílo.

Nevýhodou je, že v případě zveřejňování rozhraní autorem si autor může vybrat, které části dle jeho názoru jsou rozhraní a sdělí je a které nikoli. To může vést k neúplnosti informací. Naopak uživatel si pomocí

²²⁵ PALFREY, John. GASSER, Urs. *Interop: The Promise and Perils of Highly Interconnected Systems*. Basic Books, 2012, USA, Little Brown, s. 12.

²²⁶ SAGDEO, Parth. *Application programming interfaces and the standardization-value appropriation problém*, s. 260-262.

²²⁷ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 208.

²²⁸ BORGOGNO, Oscar. COLAGNELO, Giuseppe. *Data Sharing and Interoperability Through APIs: Insights from European Regulatory Strategy*, Stanford-Vienna European Union Law Working Paper No. 38. 2019. s. 37.

zpětného inženýrství může získat více informací o počítačovém programu, než by bylo k zajištění interoperability nutné. V případě obou možností by bylo zcela zásadní si definovat, co přesně rozhraní je a co tedy může nebo musí být získáváno nebo sdělováno.²²⁹ Problematická by také mohla být nepružnost tohoto režimu. Rozhraní se mohou podstatně lišit velikostí, složitostí a dalšími faktory, které ovlivňují náklady na jeho vývoj. Mohlo by tak docházet k nerovnoměrnému a nespravedlivému určování licenčních poplatků.²³⁰

Tato možnost byla zvažována i v rámci Evropské unie. Nakonec nebyla přijata. Evropská komise dospěla k názoru, že zřízení nových orgánů kontrolujících tuto povinnost není možné.²³¹ Dokonce i pokud by takový orgán vznikl, neměl by k dispozici žádný instrument umožňující mu adekvátní kontrolu dodržování povinností. Zároveň by byla nutná úprava značného množství vnitrostátních předpisů. Mimo jiné nebyla Evropská komise přesvědčena o tom, že je vůbec zmocněna k vydání takového předpisu.²³²

S touto povinností by mohla souviset i nutnost rozhraní registrovat tak, jak tomu je např. u patentu. Rozhraní by nadále bylo chráněné autorským právem, ale každý zájemce by měl možnost nahlédnout do registru a informace o rozhraní v něm získat.²³³ Povinnost mít veřejné informace o interoperabilitě by mohla rovněž hrát roli při rozhodování o veřejných zakázkách. Komise by mohla upřednostňovat interoperabilní produkty nebo služby, a tím motivovat účastníky k interoperabilním řešením.²³⁴

²²⁹ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 93-94.

²³⁰ SAGDEO, Parth. *Application programming interfaces and the standardization-value appropriation problém*, s.260-262.

²³¹ European Commission, Commission staff working document, Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information, Brusel. 2013. s. 14-15, 17.

²³² Tamtéž. s. 16-17.

²³³ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 110.

²³⁴ PALFREY, John. GASSER, Urs. *Interop: The Promise and Perils of Highly Interconnected Systems*. Basic Books, 2012, USA, Little Brown, s. 12.

5.6 NOVÝ REGULAČNÍ ORGÁN

Než vybírat mezi všemi výše zmíněnými přístupy, možná cesta by mohla být ve vytvoření regulačního orgánu s pravomocí v oblasti tvorby pravidel, řešení sporů a monitoringu.²³⁵ Ani zde však není zřejmé, jak by byl orgán vytvořen a zda by se na jeho vytvoření našla shoda v rámci Evropské unie. Bylo by totiž nutné změnit znění směrnice. To se jeví jako komplikované, vzhledem k rozsahu diskuse a množství kompromisů při přijímání aktuálního znění směrnice.²³⁶

Orgán by byl úzce specializovaný a mimo vydávání pravidel by byl zejména orgánem kontrolním, ke kterému by mířily případy, kdy informace o rozhraní není autorem poskytnuta, zpřístupněna v rozsahu stanoveném zákonem. Autoři by tak zřejmě byli motivováni specifikaci rozhraní sdílet dobrovolně. Orgán by využil svých pravomocí až v případě, kdy by tomu tak nebylo. Stejně jako v případě povinného licencování však nemusí mít nový orgán k dispozici žádný instrument umožňující mu adekvátní kontrolu. Také není zcela jisté, zda tato možnost je v kompetenci Evropské komise.²³⁷

5.7 ÚPRAVA OMEZUJÍCÍCH USTANOVENÍ SMĚRNICE EU

Omezení v odst. 2 čl. 6 směrnice o právní ochraně počítačových programů jsou na první pohled přijatelná, zakládající rovnováhu mezi autorem a uživatelem díla. Rozhraní je zde však chráněno mnohem širěji, než by tomu bylo v případě jeho vyjmutí z autorskoprávní ochrany. V zásadě je zcela zamezeno tomu, aby rozhraní bylo, byť jakožto myšlenka autora, využíváno ostatními v jejich tvorbě a používání.

²³⁵ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 224-225.

²³⁶ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 92-93.

²³⁷ European Commission, Commission staff working document, *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*. Brusel. 2013.

Další možností je tedy úprava nebo vyjmutí druhého odstavce čl. 6 směrnice o právní ochraně počítačových programů. To by umožnilo specializaci firem na zpětné inženýrství počítačových programů, které by neprováděly pro své vlastní potřeby, ale pro potřeby zákazníků. To by vedlo k vytvoření trhu s rozhraním, což by znamenalo zpřístupnění rozhraní i menším firmám, které na vlastní zpětné inženýrství nemají peníze. To však podle Weston není možné.²³⁸ Trh se bránil již přijetí směrnice o právní ochraně počítačových programů a v tomto případě lze očekávat ještě větší odpor.²³⁹

Byla-li by směrnice takto upravena, měly by společnosti pravděpodobně větší zájem zveřejnit rozhraní dobrovolně. Rozklad podle článku 6 by v takovém případě byl dokonce nemožný, protože by nebyl odůvodněný. Informace nezbytné pro interoperabilitu by totiž již byly zveřejněny.²⁴⁰ Autor by pak měl v podstatě jistotu, že nikdo zpětné inženýrství nezneužije pro jiné účely, než je právě zajištění interoperability.

Weston by rovněž přistoupila na upravení odst. 1 čl. 6 směrnice, podle kterého je možné zpětné inženýrství pouze pro nezávisle vytvořený počítačový program.²⁴¹ Tato podmínka totiž jde proti smyslu autorského práva, dle kterého mají mít přístup k myšlenkám a principům díla všichni, a to i bez odůvodnění.

5.8 DALŠÍ MOŽNÁ ŘEŠENÍ

Další možností by mohlo být odložení přístupu k informacím o interoperabilitě po určité době. Zájemce o informace o interoperabilitě by měl možnost zvolit si mezi možnostmi nechat si rozhraní licencovat za poplatek

²³⁸ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 106.

²³⁹ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 106-107.

²⁴⁰ Viz. čl. 6 odst. 1 písm b) Směrnice o právní ochraně počítačových: „informace nezbytné k dosažení interoperability nebyly dříve pro osoby uvedené v písm. a) snadno a rychle přístupné“.

²⁴¹ WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*, *Law, Innovation and Technology*, 9 (1), 78–116. 2017, s. 109.

a s nějakým časovým odkladem nebo by se mohl pokusit o časově náročnou a nejistou dekompilaci, která by nadále byla umožněna.²⁴²

Možná je také inspirace směrnicí, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace.²⁴³ Tato směrnice mimo jiné umožňuje regulačnímu úřadu uložit podnikům s významnou tržní silou povinnost umožnit přístup k prvkům sítě a souvisejícím zařízením. Včetně přístupu k technickým rozhraním, protokolům nebo jiným klíčovými technologiím, které jsou nezbytné pro interoperabilitu služeb.²⁴⁴

Možná by mohla být také inspirace průmyslovými vzory nebo ochrana patentovým právem. Karjala dělí díla na ta která nemají jinou funkci než informovat, bavit nebo zobrazovat lidské bytosti a díla která tuto jinou funkci mají, tzn. jsou funkční. První zmíněná by měla být předmětem ochrany autorských práv. Druhá by měla být předmětem ochrany patentů.²⁴⁵ Vynálezy související s počítačem, které jsou dostatečně nové, užitečné a nejsou zřejmé pro odborníky v oboru tak mohou být předmětem ochrany patentů. Úřad pro patenty a ochranné známky Spojených států ani EPO se nebrání registrování patentů na prvky počítačového programu splňující požadavky patentovatelnosti.²⁴⁶

²⁴² VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift. Brussels, 2010, s. 83.

²⁴³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 11. prosince 2018, 2018/1972, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace.

²⁴⁴ GRAEF, Inge., VALCKE, Peggy. *Exploring new ways to ensure interoperability under the Digital Agenda*. Emerald Group Publishing Limited, 2014, č. 1. s. 5; Srov. recitál 153 preambule Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 11. prosince 2018, 2018/1972, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace.

²⁴⁵ KARJALA, Dennis. *Copyright Protection of Computer Documents, Reverse Engineering, and Professor Miller Symposium: Copyright Protection and Reverse Engineering of Software*, (1994). University of Dayton Law Review, Vol. 19, p. 975, 1994, s. 997.

²⁴⁶ MCMANIS, Charles. *Intellectual Property Protection and Reverse Engineering of Computer Programs in the United State and the European Community*, s. 35; Srov. KARÁCSONY, B. *The legal Protection of Application Programming Interface*. Master Thesis, Georg-August-University in Göttingen, Faculty of Law. Unpublished manuscript, Analysis of measures that could lead significant mar2020, s. 20: „there are four requirements that APIs must comply with to be protected by patent. Such interfaces shall be regarded as an invention and must be new, inventive, and industrially applicable. Invention means a subject-matter having technical character.“

Samuelson věří, že možnost patentovat si rozhraní není natolik problematická, jak by se mohlo zdát.²⁴⁷ Ochrana rozhraní patentem může být menší překážkou interoperability než nevěle autora informace o rozhraní zájemci sdělit. Stejně tak může být přínosnější než provádění nezbytného zpětného inženýrství. Podle ní této možnosti nebude zneužíváno na blokování interoperability. A i kdyby, existují adekvátní možnosti, které toto zneužívání vyřeší.²⁴⁸

6. ZÁVĚR

Tento příspěvek se zabýval právními aspekty interoperability software. Vzhledem ke skutečnosti, že počítačový program je chráněn autorským právem, je interoperabilita počítačových programů řešena primárně ve vztahu k autorskému právu. Cílem příspěvku bylo nalézt odpověď na otázku, jak lze interoperability počítačových programů dosáhnout a jaké možnosti nám v tomto směru dává autorské právo, konkrétně do jaké míry jsou autorským právem chráněny informace, které jsou nezbytné pro zajištění interoperability.

Ve druhé kapitole jsme odpověděli na otázku, proč je nezbytné zabývat se interoperabilitou, jak lze interoperabilitu definovat a jaké hlavní výhody a nevýhody z interoperability počítačových programů mohou plynout. Interoperabilita je pro počítačové programy zásadní, neboť je výhodné, když spolu programy umějí spolupracovat a komunikovat. Díky interoperabilitě si mohou dva počítačové programy vzájemně vyměňovat informace a navzájem využívat svých funkcionalit. Díky této schopnosti lze rychleji inovovat stávající technologie. Interoperabilita je přínosná i ve vztahu k hospodářské soutěži a ve vztahu ke spotřebitelům. Interoperability lze obecně dosáhnout pomocí rozhraní počítačového programu. To lze dělit na specifikaci rozhraní a implementaci rozhraní. Pro interoperabilitu je klíčová právě specifikace rozhraní, bez které by propojení nebylo možné. Protože je rozhraní součástí počítačového programu, je nutné nalézt rovnováhu mezi

²⁴⁷ SAMUELSON, Pamela. *Are Patents on Interfaces Impeding Interoperability?* Minnesota law review. UC Berkeley Public Law Research Paper No. 1323838, 2009. s. 54-55.

²⁴⁸ Tamtéž, s. 33.

motivy k zajištění interoperability a mezi zájmy autora na ochranu počítačového programu.

Ve **třetí kapitole** jsme odpověděli na otázku, jestli je rozhraní autorským právem chráněno nebo nikoli. Aby se mohlo jednat o dílo ve smyslu autorského práva, musí být vyjádřeno tak, že bude dostatečně přesně a objektivně identifikovatelné. Zásadní v tomto směru je také podmínka originality. Je důležité dělit rozhraní na specifikaci a implementaci, neboť podmínka originality nebude u obou stejně splnitelná. Specifikace rozhraní vzhledem ke svému technickému a funkčnímu předurčení bude spíše neoriginálním dílem. Společnosti přináší větší užitek používání neoriginálních rozhraní, kterými je dosahováno interoperability. U implementace rozhraní bude vždy záležet na konkrétních okolnostech. Nejdůležitější se jeví počet možností, které má autor na vyjádření implementace rozhraní. V případě, že dosažení konkrétní funkce nebude možné bez odchýlení se od konkrétního vyjádření, nelze toto vyjádření chránit.

I tehdy, splňuje-li konkrétní prvek počítačového programu veškeré náležitosti kladené na autorská díla, nemusí být nutně autorským právem chráněn. V další části kapitoly jsme se proto zabývali limitací autorskoprávní ochrany, respektive nechráněnými prvky autorského díla. Zásadní roli zde hrají autorskoprávně volné složky. Do režimu public domain spadají myšlenky a principy, na kterých jsou postaveny počítačové programy a jejich rozhraní. Pro specifikaci a implementaci rozhraní tak je podstatné, zda jsou podřazeny pod chráněné vyjádření nebo nechráněnou myšlenku. Ve třetí kapitole jsme došli k závěru, že specifikaci rozhraní lze podřadit pod funkcionalitu počítačového programu, neboť se jedná o technickou informaci, která popisuje začátek zdrojového kódu, názvy, vstupy a výstupy a jiné informace nezbytné pro správné fungování rozhraní. Funkcionalita počítačového programu je nechráněnou myšlenkou a specifikace rozhraní tak nemůže být autorským právem chráněna. Stejně tak nemohou být chráněna rozhraní, která mají svoji podobu danou z důvodů funkčnosti. V závěru této kapitoly jsme rozebrali právní úpravu týkající se ochrany rozhraní, kterou zavedla směrnice o právní ochraně počítačových programů.

Směrnice harmonizuje právní úpravu a vyjímá z ochrany rozhraní počítačových programů, která lze podřadit pod myšlenky.

Autorské právo nechrání specifikaci rozhraní. Ta však zůstává pro uživatele skryta ve strojovém kódu. Z podstaty nechráněného prvku autorského díla k němu má mít každý umožněný přístup. V kapitole čtvrté jsme zjistili, že autorské právo přináší několik možností, jak se lze k nechráněným prvkům dostat. Tyto zásahy jsou dovoleny jak na unijní, tak na vnitrostátní úrovni. Právní úprava umožňuje jak zkoumání a pozorování počítačového programu za účelem zjištění myšlenek, tak také dekompilaci, která je nezbytná pro získání informací o interoperabilitě. Musí však být zároveň splněny další podmínky. Jednou z těchto podmínek je skutečnost, že dekompilaci musí provádět osoba, která má k dílu oprávnění. Zároveň nesmí být informace přístupné jinak rychleji a snadněji a musí být zasaženo jen do té části díla, která je pro dosažení informací nezbytná. Je vhodné dodat, že zpětnému inženýrství nelze zamezit v těchto zásazích pomocí patentu s unijním účinkem ani obchodním tajemstvím. Právní úprava zpětného inženýrství však obsahuje mnohé nedostatky a nakládání se získanými myšlenkami je nadále omezováno. Vzhledem k tomu, že je specifikace rozhraní nechráněna, jsou tato omezení nadbytečná a přespříliš omezující. Zpětné inženýrství se tak nejeví jako vhodný institut zajišťující interoperabilitu. Nehledě na to, že se nejedná o jednoduchý proces. Naopak, vyžaduje značné odborné znalosti a finanční prostředky.

V kapitole páté jsme uvedli několik možných návrhů na doplnění nebo změnu právní úpravy tak, aby více odpovídala požadavkům na zajištění interoperability. Pravidla na ochranu hospodářské soutěže například mohou dopomoci v případech, kdy společnost zneužívá své dominantní postavení a odmítá poskytnout informace o interoperabilitě. Ideální variantou, díky které by nebylo nadále nutné provádět zpětné inženýrství nebo aplikovat pravidla na ochranu hospodářské soutěže, by mohlo být explicitní vyjmutí specifikace rozhraní z ochrany a její povinné zveřejnění uživateli počítačového programu. Dalším relativně účinným řešením by mohla být úprava znění ustanovení, která omezují použití informací získaných zpětným inženýrstvím.

V každém případě lze konstatovat, že by bylo vhodné autorskoprávní úpravu ochrany rozhraní modernizovat. Specifikace rozhraní, která není autorským právem chráněna by měla být uživatelům přístupná i bez nutnosti provádět další kroky. Zpětné inženýrství sice může vést k dosažení žádaných informací, může však být značně neefektivní, náročné a nákladné.

7. POUŽITÉ ZDROJE

- [1] ABBOTT, John. Reverse Engineering of Software: Copyright and Interoperability. *14 Journal of Law, Information and Science* 7 [online]. 2003. Dostupné z: <https://www.austlii.edu.au/au/journals/JLInfoSci/2003/2.html>
- [2] ACIS, *Statement of Principles contained in Attachment to Letter from Peter M.C. Choy to Professor Barry E. Carter* [online]. 1992. Dostupné z: <https://www.ccianet.org/wp-content/uploads/2014/10/ACIS-Letter-to-Clinton-Admin-1992.pdf>
- [3] AGUILAR, Julie. *Intellectual Property – Sega Enterprises Ltd. v. Accolade, Inc.: Setting the Standard on Software Copying in the Computer Software Industry*. Golden Gate University Law Review 23. Intellectual Property. [online] 1993. Dostupné z: <https://digitalcommons.law.ggu.edu/ggulrev/vol23/iss1/18>
- [4] ANDERSON, E. Kurt. *Oracle v. Google – Interoperability and Copyright Infringement: IP Biz Tech Blog* [online]. 2014. Dostupné z: <http://ipbiztech.com/oracle-v-google-interoperability-and-copyright-infringement/>
- [5] ANDRUŠKO, Alena. *Internet, informační společnost a autorské právo*. Wolters Kluwer, 9 / 2016, 276 str. ISBN: 978-80-7552-327-3.
- [6] ORENSTEIN, David. Application Programming Interface. In: Computerworld [online]. 2000 [cit. 25. 2. 2021]. Dostupné z: <https://www.computerworld.com/article/2593623/application-programming-interface.html>
- [7] BALLARDINI, Rosa Maria. *Intellectual Property Protection for Computer Programs: Developments, Challenges, and Pressures for Change*. Helsinki: Svenska handelshögskolan, Doctoral Thesis, 2012.
- [8] BAND, Jonathan, KATO, Masanobu. *Interfaces On Trial: Intellectual Property And Interoperability In The Global Software Industry*. Avalon Publishing, 1995. ISBN: 081338902X.
- [9] BAND, Jonathan. The Impact of Specific Exceptions on Fair Use: An Update Part III: Copyright Corner. *Journal of the Copyright Society of the USA*. 2016, č. 2. ISSN: 0886-3520.
- [10] BAND, Jonathan. The Global API Copyright Conflict Special Issue: Software Interface Copyright. *Harvard Journal of Law & Technology* (Harvard JOLT). 2017, Special Issue. ISSN: 0897-3393

- [11] BERNARD A. Galler, *Software and Intellectual Property Protection: Copyright and Patent Issues for Computer and Legal Professionals*. Greenwood Publishing Group, 1995. ISBN: 0899309747.
- [12] BHUTRA, Ayushi. *Achieving Interoperability Through Reverse-Engineering: A Defense To Copyright Infringement?* [online]. 8. 6. 2020. Dostupné z: <https://lexinsight.wordpress.com/2020/06/08/achieving-interoperability-through-reverse-engineering-a-defense-to-copyright-infringement/>
- [13] BORGOGNO, Oscar. COLAGNELO, Giuseppe. *Data Sharing and Interoperability Through APIs: Insights from European Regulatory Strategy*, Stanford-Vienna European Union Law Working Paper No. 38. 2019.
- [14] BROY, Manfred. LEHMANN, Michael. *Die Schutzfähigkeit von Computerprogrammen nach dem neuen europäischen und Deutschen Urheberrecht*. 94 Gewerblicher Echissschutz und Urheberrecht. 1992.
- [15] BUTLER, Simon. et al. Maintaining interoperability in open source software: A case study of the Apache PDFBox project. *Journal of Systems and Software*. 2020. ISSN: 0164-1212.
- [16] CIANCARINI, Paolo. et al. *Reverse engineering: a European IPR perspective*. Pisa, Italy: Association for Computing Machinery. [online]. 2016. Dostupné z: <https://doi.org/10.1145/2851613.2851790>
- [17] Commission of the European Communities, Proposal for a Council Directive on the legal protection of computer programs, 1989, COM(88) 816 final - SYN 183.
- [18] Committee on Computer Law, Reverse Engineering and Intellectual Property Law, 44 REC. ASS'N. B. CrrY OF N.Y., 132, 134-35 (1989).
- [19] CUILLOU, M. Céline. *The Reverse Engineering of Computer Software in Europe and the United States: A Comparative Approach*. 22 Colum.-VLA J.L. & Arts 533 (1997-1998), č. 4.
- [20] DAILEY, M.E. *Abstraction, Filtration, Comparison: The Difficult Task of Defining and Applying an Appropriate Substantial Similarity Test for Computer Software*. 34 Suffolk U. L. REV. 2001. ISSN: 0039-4696.
- [21] DAUGHTREY, S. Carran. *Reverse Engineering of Software for Interoperability and Analysis Note*. Vanderbilt Law Review. [online]. 1994, vol 47, issue 1. Dostupné z: <https://scholarship.law.vanderbilt.edu/vlr/vol47/iss1/4>
- [22] DAVEY, Francis. Reverse engineering and copyright in programming languages and data file formats. *Journal of Intellectual Property Law & Practice*. [online]. 2013, č. 7. doi: 10.1093/jiplp/jpt068
- [23] Dokumentace Oracle. Java® Platform. Standard Edition Java Development Kit Version 9 API Specification. [online]. Dostupná z: <https://docs.oracle.com/javase>.
- [24] DUAN, Charles. Internet of Infringing Things: The Effect of Computer Interface Copyrights on Technology Standards. *Rutgers Computer and Technology Law Journal*. [online]. 2019, č. 1. Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=3303618>

- [25] EHRLICH, A. Marc. *Fair Use or Foul Play - The EC Directive on the Legal Protection of Computer Programs and Its Impact on Reverse Engineering Notes and Comments*. Pace Law Review. 1994, vol. 13, issue 3. ISSN: 0272-2410.
- [26] EMMERIK, Michiel Van. WADDINGTON, Trent. *Using a decompiler for real-world source recovery, 11th Working Conference on Reverse Engineering*. Delft, Netherlands, 2004. ISSN: 1095-1350.
- [27] European Commission. Commission staff working document. *Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*. Brusel, 2013.
- [28] European Commission. *Communication from the Commission to the European Parliament*. Parl. Eur. Doc. (SEC No. 87). final – SYN 183, 1991.
- [29] European Commission. *Proposal for Council Directive on the legal protection of computer programs*. 17 March 1989.
- [30] FAUST, J. Matthew. *What Do We Do With a Doctrine Like Merger? A Look at the Imminent Collision of the DMCA and Idea/Expression Dichotomy*. Marquette Intellectual property Law Review, 2008, Volume 12, Issue 1. ISSN: 1092-5899.
- [31] FICHTE, Johann Gottlieb. *Beweis der Unrechtmäßigkeit des Büchernachdrucks. Ein Raisonement und eine Parabel* [online]. 1793. Dostupné z: http://www.copyrighthistory.org/cam/tools/request/showRecord?id=record_d_1793
- [32] TYSON, Matthew. *What is an API? Application programming interfaces explained*. In: InfoWorld. [online]. 8. 8. 2019. Dostupné z: <https://www.infoworld.com/article/3269878/what-is-an-api-application-programming-interfaces-explained.html>
- [33] GALAJDOVÁ, Dominika. ZIBNER, Jan. *Nedostatky autorskopravní ochrany počítačového programu* (Deficiencies of computer program copyright protection). Právní rozhledy. Nakladatelství C.H. Beck. 2018, vol. 26, No 22. ISSN: 1210-6410.
- [34] GASSER, Urs. PALFREY John. *Breaking Down Digital Barriers: When and How ICT Interoperability Drives Innovation*. Berkman Center Research Publication No. 2007-8, [online]. [cit. 25. 2. 2021]. <https://papers.ssrn.com/abstract=1033226>
- [35] GERVAIS Daniel. *The TRIPS Agreement: Drafting History and Analysis (Perspective on Intellectual Property Law)*. 2ND ed. Sweet & Maxwell, 2003. ISBN: 0421789107.
- [36] GILBERT-MACMILLAN, Kathleen. *Intellectual Property Law for Reverse Engineering Computer Programs in the European Community*. 9 Santa Clara High Tech. L.J. 247 (1993). ISSN 0882-3383.
- [37] Github. *RAML Version 1.0: RESTful API Modeling Language* [online]. <https://github.com/raml-org/raml-spec/blob/master/versions/raml-10/raml-10.md/>
- [38] GRAEF, Inge, *How Can Software Interoperability Be Achieved Under European Competition Law and Related Regimes?* (October 1, 2013). Journal of European Competition Law & Practice 2014, Vol. 5, No. 1, p. 6-19. ISSN: 2041-7764.

- [39] GRAEF, Inge., VALCKE, Peggy. *Exploring new ways to ensure interoperability under the Digital Agenda*. Emerald Group Publishing Limited, 2014, č. 1. doi: <https://doi.org/10.1108/info-09-2013-0050>
- [40] GRATZ, Joseph. LEMLEY, Mark. *Platforms and Interoperability in Oracle v. Google*. Harvard Journal of Law and Technology, 2018, roč. 31, special issue Spring. ISSN: 0897-3393
- [41] HARRINGTON, J. Andrew. *Drawing the Line between Idea and Expression in Oracle v. Google: Questioning the Copyrightability of Java's Application Programming Interface Notes & Comments*. Lewis & Clark Law Review. 2017, č. 3. ISSN: 1557-6582.
- [42] HEMMENDIGER, David. *Computer programming language*. Encyclopædia Britannica [online]. 2015-1 -28. Dostupné z: <http://www.britannica.com/technology/computer-programming-language>.
- [43] HINSHAW, M. Joseph. *The role of standardization and interoperability in copyright protection of computer software*. Communication Law and Policy. 1999, č. 3. DOI: 10.1080/10811689909368680
- [44] HLAVENKA, Jiří. a kol. *Výkladový slovník výpočetní techniky a komunikací*. Praha: Computer Press, 1997. 452 str. ISBN 80-7226-023-5.
- [45] HOLTON, A. Nicholas. *Google, Inc. v. Oracle America, Inc.: Supreme Court Declines to Review Reversal of Landmark API Copyright Decision Casenotes*. Loyola Law Review, 2016, č. 1. ISSN: 0192-9720.
- [46] HUET, Jerome., GINSBURG, C. Jane. *Computer Programs in Europe: A Comparative Analysis of the 1991 EC Software Directive*. Columbia journal of transnational law, 1992. ISSN: 0010-1931
- [47] CHALOUPKOVÁ, Helena., HOLÝ, Petr. *Autorský zákon, 5. vydání*, Nakladatelství C.H. Beck, 2017. 392 str. ISBN 9788074006715.
- [48] CHLOUPEK, Vojtěch., HARTVICOVÁ, Kateřina. a kol. *Patentový zákon, 1. vydání*. C. H. Beck, 2016. 352 str. ISBN 978-80-7400-268-7.
- [49] JOHNSON-LAIRD, Andy. *Reverse Engineering of Software: Separating Legal Mythology from Actual Technology*, Software L.J. 1992, vol V, issue 2, s. 331–354. ISSN: 0886–3628.
- [50] JOHNSON-LAIRD, Andy. *Software Reverse Engineering in the Real World Symposium: Copyright Protection and Reverse Engineering of Software*. University of Dayton Law Review, 1993. ISSN: 1942-9207.
- [51] KARJALA, Dennis. *Copyright Protection of Computer Documents, Reverse Engineering, and Professor Miller Symposium: Copyright Protection and Reverse Engineering of Software*, (1994). University of Dayton Law Review, Vol. 19, p. 975, 1994. s. 45. ISSN: 1942-9207.
- [52] KOUKAL, Pavel. *Autorské právo, public domain a lidská práva*. Brno: Masaryk University Press, 2019. 524 str. ISBN 978-80-210-9279-2.
- [53] Last Frontier Conference Report on Copyright Protection of Computer Software, Conference Report, 30 Jurimetrics J. 15 (1989).

- [54] VON LOHMANN, Fred. *The New Wave: Copyright and Software Interfaces in the Wake of Oracle v. Google*. Harvard Journal of Law and Technology, Volume 31, Special Issue Spring 2018. ISSN: 0897-3393
- [55] MACCULLOCH, C. David. *Sega Enterprises LTD. v. Accolade, Inc.: What's so Fair about Reverse Engineering?* 14 Loy. L.A. Ent. L. Rev. 465, 1994.
- [56] MARGONI, Thomas. *The Harmonisation of EU Copyright Law: The Originality Standard*. Centre for IT & IP Law (CiTiP), Faculty of Law - KU Leuven; University of Glasgow - School of Law, 2019. ISBN: 9783319311760
- [57] MARTY, Frédéric., PILLOT, Julien. *Intellectual Property Rights, Interoperability and Compulsory Licensing: Merits and Limits of the European approach*. Journal of Innovation Economics Management. 2012, č. 1. ISSN: 20325355.
- [58] MCMANIS, Charles. *Intellectual Property Protection and Reverse Engineering of Computer Programs in the United State and the European Community*. High Technology Law Journal, 1993, č. 1. ISSN: 1536-7983.
- [59] MENELL, S. Peter. *API Copyrightability Bleak House: Unraveling and Repairing the Oracle v. Google Jurisdictional Mess*. Berkeley Technology Law Journal, 2016, č. 3. ISSN: 1086-3818.
- [60] MENELL, S. Peter. *Against Defibrillating the API Copyright Dead: A Response to Advocates of Copyrightability of Software Functional Specifications Special Issue: Software Interface Copyright*. Harvard Journal of Law & Technology (Harvard JOLT), 2017, č. Special Issue. ISSN: 0897-3393.
- [61] MENELL, S. Peter. *Rise of the API Copyright Dead?: An Updated Epitaph for Copyright Protection of Network and Functional Features of Computer Software*. 31 Harvard Journal of Law and Technology 305 (2018), UC Berkeley Public Law Research Papre No. 2893192. In: SSRN Electronic Journal. [online]. 6. 1. 2017 [cit. 12. 2. 2021]. <http://www.ssrn.com/abstract=2893192>
- [62] MENG Michael, STEINHARDT Stephanie, SCHUBERT, Andreas. *Application Programming Interface Documentation: What Do Software Developers Want?* Journal of Technical Writing and Communication 2018. ISSN: ISSN-0047-2816.
- [63] MILLER, R. Arthur. *Copyright Protection for Computer Programs, Databases, and Computer Generated Works: Is Anything New Since CONTU?* [online]. 106 HARV. L. REV. 977, 1993. DOI: 10.15209/vulj.v3i1.25
- [64] MOY, Russell. *A Case against Software Patents* [online]. Santa Clara Computer & High Technology Law Journal Vol. 17, Issue 1, <https://digitalcommons.law.scu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1278&context=chtlj>
- [65] MuleSoft, U. S. *A Non-Apocalypse: APIs, Copyright, and Fair Use* [online]. Wired. 2014. <https://www.wired.com/insights/2014/05/non-apocalypse-apis-copyright-fair-use/>
- [66] MYLLY, Ulla-Maija. *An Evolutionary Economics Perspective on Computer Program Interoperability and Copyright*, International Review of Intellectual Property and Competition Law, 2010. ISSN: 0018-9855

- [67] MYLLY, Ulla-Maija. *Harmonizing Copyright rules for Computer Program Interface Protection*. University of Louisville Law Review, 2009, vol. 48. ISSN: 1531-0183.
- [68] National Commission on New Technological Uses of Copyrighted Works (CONTU), Final Report on the National Commission on New Technological Uses of Copyrighted Works, 3 Computer L.J. 53, 1981.
- [69] NÁDBĚLA, Josef. *Velký počítačový slovník*. 1. Kralice na Hané: Computer Media, 2004. 455 str. ISBN 80-86686-21-3.
- [70] *Opinion of advocate general Bot*. Delivered on 29 November 2011. Case C -406/10, SAS Institute Inc. v World Programming Ltd.
- [71] OWEN, R. David. *Interfaces and Interoperability in Lotus v. Borland: A Market-Oriented Approach to the Fair Use Doctrine*. FORDHAM LAW REVIEW. roč. 64, 1996. ISSN: 0015704X.
- [72] PALFREY, John. GASSER, Urs. *Interop: The Promise and Perils of Highly Interconnected Systems*. Basic Books, 2012, USA, Little Brown, 2012. str. 304. ISBN: 9780465021970.
- [73] PALMER, K. Alan., VINJE, C. Thomas. *The EC Directive on the Legal Protection of Computer Software: New Law Governing Software Development*, 2 Duke Journal of Comparative & International Law 65-88 (1992). ISSN: 1053-6736.
- [74] PARASIDIS, Efthimios. *A Sum Greater Than Its Parts? Copyright Protection for Application Program Interfaces*. Texas Intellectual Property Law Journal, [online]. Vol. 14, pp. 59-90, 2005, Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=1325104>
- [75] PC Mag Staff, *The Computer Language Co Inc. Definition of Compiler* [online]. <https://www.pcmag.com/encyclopedia/term/compiler>
- [76] PEREIRA, L. D. Alexandre. Software interoperability, intellectual property and competition law — Compulsory licenses for abuse of market dominance. *Computer Law & Security Review*. 2011, č. 2. ISSN: 0267-3649.
- [77] POLČÁK, Radim a kol. *Právo informačních technologií*. Wolters Kluwer, 9 /2018. 656 str. ISBN 978-80-7598-045-8.
- [78] POUDEL, Swaroop. *Internet of Things: Underlying Technologies, interoperability, and Threats to Privacy and Security*, Berkeley Technology Law Journal. 2016, vol. 31. ISSN: 1086-3818.
- [79] PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*. Praha: Leges, 2016. 272 str. ISBN 978-80-7502-141-0.
- [80] Professional, B. B. *Refusals to License Intellectual Property* [online]. Bloomsbury Publishing. 2011. <https://www.bloomsburyprofessional.com/uk/refusals-to-license-intellectual-property-9781841138732/>
- [81] RILEY, Chris. *Unpacking interoperability in competition*. Journal of Cyber Policy. [online] 2020, č. 1. DOI: <https://doi.org/10.1080/23738871.2020.1740754>
- [82] SAGDEO, Parth. *Application programming interfaces and the standardization-value appropriation problem*. Harvard Journal of Law and Technology, roč. 32, č. 1, 2018. ISSN: 0897-3393.

- [83] SAMUELSON, Pamela. *Why Copyright Law Excludes Systems and Processes from the Scope of Its Protection Symposium: Frontiers of Intellectual Property: III. Copyright*. Texas Law Review. 2006, č. 7. ISSN: 404411.
- [84] SAMUELSON, Pamela. *The Past, Present and Future of Software Copyright Interoperability Rules in the European Union and United States*. European Intellectual Property Review. 2012, č. 4. ISSN: 0142-0461.
- [85] SAMUELSON, Pamela. *Functionality and Expression in Computer Programs: Refining the Tests for Software Copyright Infringement*. SSRN Electronic Journal. [online] 2015. Dostupné z: <http://www.ssrn.com/abstract=2667740>
- [86] SAMUELSON, Pamela. *Are Patents on Interfaces Impeding Interoperability?* Minnesota law review. UC Berkeley Public Law Research Paper No. 1323838, 2009. ISSN: 0026-5535.
- [87] SAMUELSON, Pamela. VINJE C. Thomas. CORNISH R. William. *Does Copyright Protection Under the EU Software Directive Extend to Computer Program Behaviour, Languages and Interfaces?* [online]. Rochester, NY: Social Science Research Network, 2011. Dostupné z: <https://papers.ssrn.com/abstract=1974890>
- [88] SAMUELSON, Pamela. *The Strange Odyssey of Software Interfaces and Intellectual Property Law*[online]. SSRN Electronic Journal. 2008. Dostupné z: <http://www.ssrn.com/abstract=1323818>
- [89] SANTORO, Mattia a kol. *Web Application Programming Interface: general-purpose standards, terms and European Commission initiatives*. EUR 29984 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019. ISSN: 1831-9424.
- [90] SHAH, C. Rajiv. KESAN, P. Jay. *Lost in Translation: Interoperability Issues for Open Standards*. Illinois Public Law Research Paper No. 08-02, I/S: A Journal of Law and Policy for the Information Society, Vol. 8:1, 2012, U Illinois Law & Economics Research Paper No. LE08-026, [online]. 2008. Dostupné z: <https://papers.ssrn.com/abstract=1201708>
- [91] SHAHAB, A. *Data Portability: Key to Cloud Portability and Interoperability* [online]. SSRN. November 11, 2010. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1712565
- [92] SHEMTOV, Noam. *Beyond the Code: Protection of Non-Textual Features of Software*. Oxford University Press, 2017. ISSN: 0029-3970.
- [93] SHAPIRO, Carl. *Information rules: a strategic guide to the network economy*. Varian, Hal R. Boston, Mass.: Harvard Business School Press, 1999. ISSN: ISSN: 0017-8012.
- [94] SHARMA, C. *Concentrated Digital Markets, Restrictive APIs, and the Fight for Internet Interoperability*. University of Memphis Law Review, [online]. Vol. 50, No. 2, 2019, Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=3400980> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3400980>
- [95] SPOOR, H. Jaap. *Copyright Protection and Reverse Engineering of Software: Implementation and Effects of the EC Directive Symposium: Copyright Protection and Reverse Engineering of Software*. 19 U. Dayton L. Rev. 1063 (1993-1994). ISSN: 1942-9207.

- [96] STANDEFORD, Dugie. *Will US Follow UK Lead In Case On Copyright And Interoperability?* [online]. Intellectual Property Watch. 27. 2. 2017. <https://www.ip-watch.org/2017/02/27/will-us-follow-uk-lead-case-copyright-interoperability/>
- [97] Swagger, *SmartBear Software OpenAPI Specification, version 3.0.3*. [online].<https://swagger.io/specification/>
- [98] ŠTĚDRŮŇ, Bohumír. *Ochrana a licencování počítačového programu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 220 str. ISBN 978-80-7357-555-7.
- [99] ŠAVELKA, Jaromír. *Autorskoprávní ochrana funkcionality softwaru* [online]. Brno, Rigorózní práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2013. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/e974x/>
- [100] TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. Komentář. 2. vydání*. Praha: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-748-4.
- [101] VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*, Academisch Proefschrift ter Verkrijging Van de Graad Van Doctor aan de Universiteit van Amsterdam. Brussels, 2010.
- [102] VASILESCU-PALERMO, Daria. *APIs and Copyright Protection: The Potential Impact on Software Compatibility in the Programming Industry*. 16 J. Marshall Rev. Intell. Prop. L. 153, 2016. ISSN: 1930-8140.
- [103] VEZZOSO, Simonetta. *Copyright, Interfaces, and a Possible Atlantic Divide*, (October 13, 2012). JIPITEC, Vol. 3, pp. 153, 2012. ISSN: 21903387.
- [104] VUKOVIC, Maja. *Internet Programmable IoT: On the role of APIs in IoT: The Internet of Things (Ubiquity symposium)*. Ubiquity, 2015, November. Doi: <https://doi.org/10.1145/2822873>
- [105] WESTON, Sally. *Improving interoperability by encouraging the sharing of interface specifications*. Law, Innovation and Technology, 9 (1), 78–116. 2017. ISSN: 1757-9961.
- [106] WESTON, Sally. *The Legal Regulation of Interoperability in an Oligopolistic Market*. Doctorate Thesis. Bournemouth University. 2016.
- [107] *What is the difference between a compiled and an interpreted program?* Indiana University [online]. Dostupné z: <https://kb.iu.edu/d/agzs>
- [108] ZBRÁNEK, Lukáš. Právní aspekty zpětné analýzy počítačových programů. *Revue pro právo a technologie*, 2012. ISSN: 1804-5383.
- [109] ZIBNER, Jan, Originalita v pojetí práva evropské unie. *Revue pro právo a technologie* [Online]. Vol. 8. No. 15 (2017). <https://journals.muni.cz/revue/article/view/6651>.

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).
